

Univerzita Karlova v Praze

Právnická fakulta

Ústav autorského práva, práv průmyslových a práva soutěžního

Diplomová práce

Vybrané právní aspekty interoperability počítačových programů

Vladimír Sršeň

Vedúci diplomovej práce: JUDr. Irena Holcová

Praha, August 2015

Prehlasujem, že som predkladanú diplomovú prácu vypracoval samostatne, všetky použité pramene a literatúra boli riadne citované a práca nebola použitá na získanie iného alebo rovnakého titulu.

V Prahe dňa 26. 8. 2015

.....

Vladimír Sršeň

Pod'akovanie

Na tomto mieste by som rád poďakoval JUDr. Irene Holcovej za odborné vedenie tejto diplomovej práce, mojim rodičom a Ivane Nemčkovej.

Obsah:

Obsah:	3
Úvod.....	5
1. Interoperabilita počítačových programov z technického a ekonomického hľadiska	9
1.1. Technické vymedzenie.....	9
1.2. Technické aspekty dekompilácie	12
1.3. Horizontálna a vertikálna interoperabilita.....	13
2. Autorskoprávna ochrana počítačových programov	16
2.1. Základné vymedzenie.....	16
2.2. Teoretické východiská	19
3. Autorskoprávna ochrana rozhraní a iných prvkov.....	23
3.1. Pôvodnosť	24
3.2. Vytýčenie hranice medzi vyjadrením a myšlienkou	26
3.2.1. BSA proti Ministerstvu kultúry	26
3.2.2. SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd.....	31
3.3. Špecifikácia a implementácia rozhraní z pohľadu autorského práva.....	39
3.4. Prístup k rozhraniam a informáciám umožňujúcim interoperabilitu a ich implementácia.....	42
3.4.1. Skúmanie, študovanie a skúšanie fungovania počítačového programu....	43
3.4.2. Dekompilácia	45
3.4.3. Vzťah interpretácie, dekompilácie a obchodného tajomstva.....	51
4. Interoperabilita počítačových programov z pohľadu patentového práva	55
4.1. Prístup EPÚ k patentovateľnosti počítačových programov	55
4.2. Rozsah patentových nárokov na vynálezy realizované počítačom	59
4.3. Patentová ochrana rozhraní.....	61
4.4. Výnimky z patentovej ochrany podporujúce interoperabilitu.....	63

Záver	67
Zoznam použitých skratiek	70
Zoznam použitej literatúry a prameňov	71
Právne predpisy.....	71
Súdne a správne rozhodnutia	72
Odborné publikácie a články	73
Internetové zdroje	77
Odborné stanoviská, metodiky a oznámenia	78
Názov práce v anglickom jazyku.....	79
Abstrakt.....	80
Abstract.....	82
Kľúčové slová.....	83
Key words.....	83

Úvod

V súvislosti s nárastom významu počítačových programov nielen pre sektor informačných a komunikačných technológií (ďalej tiež „IKT“), ale aj pre ostatné priemyselné odvetvia sa v Európskej únii hovorí čoraz častejšie o jednotnom digitálnom trhu. Európska komisia v marci 2010 v rámci „Digitálnej agendy pre Európu“, ktorá je jednou zo siedmich hlavných iniciatív stratégie „Európa 2020“, vytýčila ako jeden z pilierov jednotného digitálneho trhu interoperabilitu medzi produktmi a službami informačných technológií. Základnými komponentmi IKT sú počítačové programy¹, a práve interoperabilita počítačových programov má znížiť riziká a náklady zavádzania nových technológií, čím môže uľahčiť rozvoj inovácií.²

Interoperabilita je jedným zo základných predpokladov fungovania IKT, ktoré by bez vzájomného prepojenia mohli fungovať len veľmi obmedzene. Potrebu vzájomného prepojenia a schopnosti spolupracovať je možné vnímať na viacerých úrovniach, počnúc jednotlivými prvkami počítačových programov, až po rozsiahle počítačové systémy. Interoperabilita počítačových programov a systémov uľahčuje a podporuje inováciu, poskytuje používateľom väčšie možnosti výberu produktov, čím zároveň podporuje hospodársku súťaž v daných odvetviach. Z tohto pohľadu nie je dôležité podporovanie a zabezpečenie interoperability počítačových programov ako takej, ale interoperability, s ktorou sú spojené uvedené výhody.³

Na druhú stranu, niektorí ekonómovia poukazujú na výhody nedostatku interoperability, ktoré spočívajú v snahe subjektov, ponúkajúcich na trh produkty nekompatibilné s produktmi iných výrobcov, o čo najväčšiu inováciu v rámci ich systému. V takých

¹ VESTING, Thomas. *The Autonomy of Law and the Foundation of Network Standards*. German Law Journal, Vol. 05 No. 06, 2004, s. 639-668. Dostupné z http://www.germanlawjournal.com/pdfs/Vol05No06/PDF_Vol_05_No_06_639-668_Public_Vesting.pdf.

² Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: „Digitálna agenda pre Európu“, KOM(2010)245 v konečnom znení. Brusel, 19. 5. 2010. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/ALL/?uri=CELEX:52010DC0245R%2801%29>.

³ GASSER, Urs, PALFREY, John. *When and How ICT Interoperability Drives Innovation*. Berkman Publication Series, November 2007, s. 27. Dostupné z <http://cyber.law.harvard.edu/interop/pdfs/interop-breaking-barriers.pdf>.

prípadoch často dochádza namiesto súťaže na určitom trhu k súťaži o daný trh.⁴ Ako príklad možno uviesť spoločnosť Apple, ktorej uzatvorený systém mobilných aplikácií pre zariadenia používajúce ich operačné systémy priniesol množstvo inovácií v oblasti mobilných zariadení a ich softvéru.

Napriek tomu, že nedostatok interoperability môže v niektorých prípadoch prinášať aj výhody, je interoperabilita pre fungovanie počítačových systémov kľúčová. Pri podpore interoperability je ale potreba zamerať sa na výhody, ktoré z nej plynú a namiesto samoučelného povinného presadzovania interoperability, nastaviť pravidlá právnej ochrany súčastí počítačových programov umožňujúcich interoperabilitu a prístup k nim tak, aby bolo možné dosiahnuť uvedených výhod.

Význam interoperability počítačových programov bol vyjadrený už v roku 1991 v smernici o právnej ochrane počítačových programov, ktorá bola následne v roku 2009 vydaná v kodifikovanom znení⁵, no jej právny status zostáva nejasný. Táto smernica predstavuje v štátoch Európskej únie základný kameň právnej ochrany počítačových programov, ktorú transponuje aj český autorský zákon (ďalej tiež „autorský zákon“)⁶. Je však diskutabilné nakoľko je právna úprava, ktorá sa za viac než 20 rokov nezmenila, schopná reflektovať vývoj, ktorý bol v danom období v oblasti IKT veľmi výrazný.

Je možné konštatovať, že určitú klarifikáciu v tomto smere priniesli rozhodnutia Európskej komisie a Súdu prvého stupňa (dnes Všeobecný súd Európskej únie) v prípade Microsoft⁷. Z pohľadu autorskoprávnej ochrany súčastí počítačových programov umožňujúcich interoperabilitu, nazývaných rozhrania, sú významné, a v predkladanej diplomovej práci budú analyzované, rozhodnutia Súdneho dvora

⁴ KOELMAN, Kamiel J. *An Exceptio Standardis: Do We Need an IP Exemption for Standards?* International Review of Intellectual Property and Competition Law, 7, 2006. s. 823-843. Dostupné zo SSRN: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=927367.

⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/24/ES z 23. apríla 2009 o právnej ochrane počítačových programov (kodifikované znenie).

⁶ Zákon č. 121/2000 Sb. ze dne 21. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a změně některých zákonů, v platnom znení

⁷ Rozhodnutie Komisie 2007/53/ES, ktoré sa vzťahuje na konanie podľa článku 82 [ES] a článku 54 Dohody o EHP vedené protispoločnosti Microsoft Corp. (vec COMP/C-3/37.792 – Microsoft) (Ú v. EÚ L 32, 2007, s. 23); Rozsudok Súdu prvého stupňa zo 17. septembra 2007 vo veci T-201/04, Microsoft/Komisija; Rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie (druhá komora) z 27. júna 2012 vo veci T-167/08, Microsoft/Komisija.

Európskej únie vo veciach *Bezpečnostní softwarová asociace – Svaz softwarové ochrany proti Ministerstvo kultury*⁸ a *SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd*⁹.

Popri autorskoprávnej ochrane môžu byť počítačové programy, najmä tie ktoré sú súčasťou nejakého technického riešenia, chránené aj patentovým právom. Európsky patentový dohovor¹⁰ ani český patentový zákon¹¹ síce neumožňujú udelenie patentovej ochrany počítačovým programom ako takým, z rozhodovacej praxe Európskeho patentového úradu ale vyplýva, že počítačové programy môžu za určitých okolností podliehať patentovej ochrane.¹² V tejto súvislosti vyvstávajú otázky, ktoré táto diplomová práca bližšie skúma, a to, aké dopady má patentová ochrana počítačových programov na právny status interoperability, a či sa patentová ochrana počítačových programov vzťahuje aj na rozhrania, respektíve iné súčasti počítačových programov.

Je bežnou praxou softvérových spoločností, a poukazuje na ňu viacero autorov¹³, chrániť zdrojové kódy svojich počítačových programov prostredníctvom obchodného tajomstva, ktorým dopĺňajú autorskoprávnu, respektíve patentovú ochranu. Za predpokladu, že rozhrania ani informácie potrebné na dosiahnutie interoperability nepodliehajú autorskoprávnej ani patentovej ochrane, je potreba pri analyzovaní právneho statusu interoperability vziať v úvahu práve kumuláciu vyššie spomínaných práv a obchodného tajomstva. S ohľadom na vzťah autorského a patentového práva s ochranou obchodného tajomstva sa diplomová práca zaoberá problematikou prístupu k informáciám potrebným na dosiahnutie interoperability, najmä možnosťou spätného prekladu (dekompiláciou) a možnosťou skúmať, študovať a skúšať fungovanie počítačového programu (tzv. *black-box testing*).

⁸ Rozsudok Súdneho dvora (tretia komora) z 22. decembra 2010 vo veci C-393/09, *Bezpečnostní softwarová asociace – Svaz softwarové ochrany/Ministerstvo kultury*.

⁹ Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 2. mája 2012 vo veci C-406/10, *SAS Institute Inc./World Programming Ltd*.

¹⁰ Dohovor o udeľovaní európskych patentov z 5. októbra 1973 v znení aktu revidujúceho článok 63 EPD zo 17. decembra 1991 a aktu revidujúceho EPD z 29 novembra 2000.

¹¹ Zákon č. 527/1990 Sb. ze dne 27. listopadu 1990 o vynálezech a zlepšovacích návrzích

¹² MAISNER, M., a kol. *Základy softwarového práva*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011. ISBN 978-80-7357-638-7. s. 20 – 22.

¹³ SAMUELSON, Pamela. *Are Patents on Interfaces Impeding Interoperability?* Minnesota Law Review Vol. 93, 2008, s. 1943-2019. Dostupné zo SSRN: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1323838. VÄLIMÄKI, Mikko. *Software Interoperability and Intellectual Policy in Europe*. 3 European Review of Political Technologies, 1 – 11, 2005. JANSÁ, L., OTEVŘEL, P. *Softwarové právo: Praktický průvodce právní problematikou v IT*. Brno: Computer press, 2014, s. 143. ISBN 978-80-2514-201-1.

Úvodná časť diplomovej práce sa zaoberá technickými a ekonomickými aspektmi interoperability počítačových programov. Cieľom tejto časti nie je poskytnúť vyčerpávajúce vysvetlenie základných technických a ekonomických aspektov interoperability, ale priblížiť technickú a ekonomickú stránku problematiky, ktorá bude následne analyzovaná z pohľadu platnej právnej úpravy. Hlavnými oblasťami, ktorým sa diplomová práca venuje, sú česká a európska autorskoprávna a patentová ochrana rozhraní, právne otázky súvisiace s prístupom k informáciám potrebným na dosiahnutie interoperability a ich súvis s ochranou obchodného tajomstva.

Cieľom diplomovej práce je kriticky analyzovať právny status rozhraní a informácií potrebných na dosiahnutie interoperability v rámci vyššie uvedených právnych odvetví, ktoré predstavujú *ex-ante* možnosti právnej ochrany. Za týmto účelom diplomová práca analyzuje príslušné české a európske právne predpisy, rozhodnutia súdov ako aj správnych orgánov a odbornú literatúru. Otázky súvisiace s právnou ochranou interoperability prostredníctvom súťažného práva, ktoré poskytuje právnu ochranu *ex-post*, ako napríklad v prípadoch zneužitia dominantného postavenia dodávateľa pri odmietnutí sprístupniť informácie potrebné k dosiahnutiu interoperability, presahujú rámec predkladanej diplomovej práce. Diplomová práca reflektuje právny stav účinný ku dňu 26. 8. 2015.

1. Interoperabilita počítačových programov z technického a ekonomického hľadiska

1.1. Technické vymedzenie

Počítačový program je možné definovať ako súbor inštrukcií, pomocou ktorých počítač vykonáva určitú činnosť.¹⁴ Vývoj počítačových programov prebieha v niekoľkých štádiách. Na začiatku sa väčšinou v bežnom jazyku stanovujú funkčné požiadavky programu. Ďalším štádiom je vypracovanie architektonického návrhu programu. Následne programátor napíše v konkrétnom programovacom jazyku (napr. C, Java, C# a ďalšie) zdrojový kód, ktorý obsahuje príslušné programové príkazy. Programátori bežne používajú knižnice obsahujúce objektové moduly, pomocou ktorých vytvárajú rozsiahlejšie programy.¹⁵ Aby bol počítač schopný daným príkazom rozumieť a vykonať ich, musí byť zdrojový kód preložený (skompilovaný) prostredníctvom kompilátora príslušného programovacieho jazyka do binárneho kódu (s výnimkou tzv. interpretovaných programov). Takto skompilovaný zdrojový kód, vo forme, ktorú je schopný čítať iba počítač, sa nazýva strojový kód.

Zatiaľ čo zdrojový kód predstavuje výsledok duševnej činnosti programátora, ktorý je možné meniť, prepisovať do iného jazyka, distribuovať, spájať s inými programami, či kopírovať, strojový kód je iba súbor jednotiek a núl, ktorý nie je možné bez väčších ťažkostí (alebo vôbec) upravovať, a ktorého spätná transformácia býva spravidla náročná.¹⁶ Záverečnou fázou vývoja počítačového programu je kontrola fungovania programu, identifikácia a korekcia programovacích chýb (*debugging*) a vypracovanie príslušnej dokumentácie.¹⁷

Nie všetky počítačové programy sú vytvorené v programovacom jazyku, ktorý musí byť skompilovaný aby ho počítač bol schopný vykonať. Programové aplikácie vytvorené

¹⁴ HLAVENKA, Jiří, a kol. *Výkladový slovník výpočetní techniky a komunikací*. 3. vydání. Praha: Computer Press, 1997. ISBN 80-7226-023-5. s. 328.

¹⁵ Jedná sa o tzv. objektovo orientované programovanie, vid': Ibid. s 289.

¹⁶ SMEJKAL, Vladimír, a kol. *Právo informačních a telekomunikačních systémů*. 1 vydání. Praha: C. H. Beck, 2001. ISBN 80-7179-552-6. s. 46-49.

¹⁷ BALLARDINI, Maria Rosa. *Intellectual Protection for Computer Programs: Developments, Challenges and Pressures for Change*. Hanken School of Economics, Helsinki, 2012. ISBN 978-952-232-174-9. s.4.

v interpretovaných programovacích jazykoch ako PHP, Python alebo Java Script môžu byť spustené a vykonané počítačom bez toho aby bol zdrojový kód interpretovaný do strojového kódu.¹⁸

Jednou zo základných funkcií počítačového programu, ktorá zároveň predstavuje predpoklad plnenia jeho ostatných funkcií, je komunikovať s hardvérom, inými počítačovými programami a s jeho používateľmi. Tak napríklad, aby bolo možné pomocou počítačového programu - textového editora napísať diplomovú prácu, musí tento program komunikovať s operačným systémom, ktorý umožní, aby hardvér vykonal zamýšľané operácie. K tomu je potrebné logické a fyzické prepojenie a interakcia medzi textovým editorom, operačným systémom, technickým vybavením a používateľom. Tak je možné dosiahnuť to, že po stlačení klávesy „d“ sa v textovom editore objaví písmeno „d“. Časti programu, ktoré takéto prepojenie a interakciu umožňujú, sa všeobecne nazývajú rozhrania a toto funkčné prepojenie a interakcia sa nazýva interoperabilita. Podľa odôvodnenia 10 smernice o právnej ochrane počítačových programov možno interoperabilitu definovať ako „*schopnosť vymieňať si informácie a vzájomne používať vymenené informácie*“.

Rozhrania je možné rozdeliť na fyzické, medzi ktoré patrí technické vybavenie ako obrazovka, klávesnica alebo myš a logické, respektíve softvérové, ktoré buď umožňujú prepojenie s inými prvkami počítačového systému (prepojovacie rozhrania) alebo interakciu medzi programom a používateľom (interakčné rozhrania).¹⁹ Medzi základné druhy prepojovacích rozhraní patria formáty dátových súborov, komunikačné protokoly a aplikačné programové rozhrania (ďalej tiež „API“).

API majú zvlášť veľký význam pre umožnenie interoperability počítačových programov. API je súbor programov, knižníc a rutín, ktoré obsahujú definície všeobecne používaných ovládacích prvkov (okná, menu, ukladanie dokumentov), spôsobov komunikácie s používateľom či perifériami.²⁰ Jedná sa o rozhranie, ktoré počítačový program využíva aby vyvolal a vykonal určité jednoduché funkcie. Prístup

¹⁸ POLAŃSKI, Paul Przemysław. *Some reflections on the duality of regime for software protection in the European Union*. Computer law and security review, vol. 29, 2013, s. 282 – 288. Dostupné z: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0267364913000678>.

¹⁹ Návrhy Generálneho advokáta Yves Bot prednesené 14. októbra 2010 vo veci C-393/09 Bezpečnostní softwarová asociace – Svaz softwarové ochrany proti Ministerstvu kultury, bod 54-55.

²⁰ HLAVENKA a kol, 1997. s. 19.

k API uľahčuje programátorom prácu tým, že niektoré funkcie programu nemusia programovať, ale ich iba vyvolajú z príslušnej knižnice.²¹ API tak predstavujú akési štandardizované prostredie obsahujúce nástroje, protokoly a ďalšie rutiny, v ktorom je možné vytvárať počítačové programy.

Zatiaľ čo API špecifikujú spôsob výmeny informácií medzi aplikáciami a platformami, komunikačné protokoly sú súčasťami rozhraní, ktoré umožňujú komunikáciu medzi dvoma koncovými bodmi, ktorými môžu byť počítače alebo IKT systémy. Komunikačné protokoly definujú parametre a pravidlá, ktorými sa táto komunikácia riadi, najmä druh prenosu, jeho rýchlosť, kontrolu, atď.²² Aby bola komunikácia úspešná, musia obe strany dodržiavať daný komunikačný protokol.

Pre účely právnej analýzy je dôležité rozlišovať medzi špecifikáciou a implementáciou rozhraní. Špecifikácia je presný technický popis vlastností či komponentov rozhrania alebo iného prvku vrátane jeho funkcií, zatiaľ čo implementácia predstavuje funkčnú časť rozhrania, ktorá stanovuje počítaču inštrukcie definované špecifikáciou.²³ Špecifikácia priamo nedefinuje, ako má byť program naprogramovaný ale umožňuje dosiahnutie rovnakých alebo podobných funkcií rôznymi spôsobmi.²⁴ Viacero programátorov teda na základe rovnakej špecifikácie vytvorí rôzne implementácie, ktoré sa budú odlišovať v aspektoch ako napríklad výkonnosť alebo jednoduchosť používania.

Špecifikácia rozhrania definuje, akým spôsobom rozhranie komunikuje, pričom aby mohli dva počítačové programy dosiahnuť interoperabilitu, musia dodržiavať rovnaké špecifikácie rozhraní. Špecifikácie rozhraní sú bežne priamo vyjadrené v zdrojovom a strojovom kóde programu. Rozdiel medzi špecifikáciou a implementáciou rozhrania demonštruje nasledujúci príklad, v ktorom je uvedený zdrojový kód jednoduchého rozhrania. Funkciou tohto rozhrania je nájsť kľúčové slovo v texte a prípadný nález indikovať uvedením hodnoty pravda alebo nepravda. Prvý riadok uvedeného rozhrania predstavuje jeho špecifikáciu, ostatné riadky v celku predstavujú jeho implementáciu.

²¹ PARASIDIS, Efthimios. *A Sum Greater Than Its Parts?: Copyright Protection for Application Program Interfaces*. Texas Intellectual Property Law Journal, Vol. 14, 2005. s. 62.

²² HLAVENKA a kol. 1997. s. 225.

²³ Ibid. s. 384.

²⁴ ROTENBERG, Boris. *The Legal Regulation of Software Interoperability in the EU*. Jean Monnet Working Paper 07/05. New York University School of Law, 2005. s.8.

```

BOOL SearchInText( CString strText, CString strKeyword )
{
if( strText.Find ( strKeyword ) )
return True;
return False;
}
25

```

1.2. Technické aspekty dekompilácie

Aby bolo možné vyvinúť program, ktorý je schopný komunikovať s inými programami, je nutné mať prístup k informáciám o spôsobe komunikácie daného programu. Počítačové programy bývajú zvyčajne distribuované vo forme strojového kódu, ktorý sú počítače používateľov schopné prečítať, vykonať a zabezpečiť tak ich funkčnosť. Bežní používatelia majú záujem využívať funkcie programu a nie študovať jeho zdrojový kód. Je však častým javom, že softvérové spoločnosti zverejňujú špecifikácie vrátane zdrojových kódov svojich API, aby podporili vývoj kompatibilných programov a tým posilnili svoju pozíciu na trhu.²⁶ Sú aj prípady, keď tieto informácie dostupné nie sú. Prístup k časti týchto informácií je možný pomocou procesu, ktorý sa nazýva spätný preklad, respektíve dekompilácia. Dôvodmi dekompilácie môžu okrem získania informácií potrebných na dosiahnutie interoperability byť aj snaha o pochopenie fungovania programu, hľadanie a odstraňovanie chýb, či zmena zastaraného kódu.

Dekompilácia je náročný proces spočívajúci v preklade strojového (binárneho) kódu, ktorý je zrozumiteľný len počítaču, do približného znenia zdrojového kódu v programovacím jazyku, ktorému sú skúsení softvéroví vývojári schopní porozumieť, a na základe ktorého môžu odvodiť informácie týkajúce sa štruktúry programu. Počas procesu dekompilácie dochádza k vytváraniu viacerých kópií dekompilovaného programu, vrátane jeho API.²⁷

Napriek tomu, že dekompilácia je časovo náročná a zložitá, nie je pomocou nej možné rekonštruovať všetky prvky potrebné na dosiahnutie interoperability, ktoré sú obsiahnuté v špecifikácii API, ako komentáre alebo názvy premenných. Okrem

²⁵ VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*. Information Law Series, vol. 20, 2010. ISBN 978-90-411-3193-5. s. 16.

²⁶ MORANDO, Federico. *Software Interoperability: Issues at the Intersection between Intellectual Property and Competition Policy*. Dissertation project, Università degli Studi di Torino, Universiteit Gent, October 2009. s. 30.

²⁷ ABBOTT, John. *Reverse Engineering of Software: Copyright and Interoperability*. 14 Journal of Law, Information and Science 7, 2003.

chýbajúcich komentárov a názvov premenných, sa bude vo väčšine prípadov dekompilácie získaný zdrojový kód odlišovať od skutočného zdrojového kódu príslušného programu. Napriek tomu by ale mala byť zachovaná funkcionálna dekompilovaného programu. Dôvodom je skutočnosť, že rovnaký strojový kód môže byť výsledkom kompilácie rôznych zdrojových kódov, ktorých odlišnosti sú vyjadrené v komentároch, premenných a ďalších doplnkových materiáloch, ktoré síce majú veľký význam pre vývoj počítačového programu, ale pre výkon funkcií programu počítačom sú irelevantné. Bez týchto informácií je náročné pochopiť architektúru a fungovanie pôvodného programu, čo môže viesť k problémom vo vývoji kompatibilného programu.

Niektoré programy navyše nie je možné úspešne dekompilovať, a to kvôli ich rozsiahlosti a zložitosti strojového a zdrojového kódu.²⁸ Časová a finančná náročnosť dekompilácie robí tento proces veľmi nevýhodný najmä v prípade programov, ktoré sú pravidelne aktualizované, vyvíjané, a pre ktoré sú neustále vytvárané nové API. V takých prípadoch je možné, že kým dôjde k dekompilácii pôvodného programu, na trhu už bude nová verzia s novými API a informácie získané dekompiláciou môžu byť nedostatočné pre zabezpečenie interoperability s novou verziou.

1.3. Horizontálna a vertikálna interoperabilita

Získavanie prístupu k rozhraniam a informáciám potrebným na dosiahnutie interoperability, či už dekompiláciou alebo skúmaním, študovaním a skúšaním počítačového programu, je iba prvým štádiom v procese vývoja kompatibilného programu. Získané informácie sú následne implementované programátormi do vyvíjaného programu s cieľom dosiahnuť interoperabilitu s pôvodným programom. Pre účely právnej analýzy je dôležité rozlišovať medzi získavaním prístupu k informáciám (a jednotlivými štádiami tohto procesu) a samotnou implementáciou týchto informácií.²⁹ V súvislosti so štádiom implementácie môžeme rozlišovať horizontálnu a vertikálnu interoperabilitu.

²⁸ PARASIDIS, 2005, s. 66.

²⁹ LEMLEY, Mark A., MENELL, Peter S., MERGES, Robert P., SAMUELSON, Pamela, CARVER, Brian, W. *Software and Internet Law*. 4th edition. New York: Wolters Kluwer Law & Business, 2011. ISBN 978-0-7355-8915-5. s. 115.

V prípade horizontálnej interoperability sa jedná o implementáciu získaných informácií pri vývoji programu, ktorý je podobný vo svojich funkciách pôvodnému programu, môže byť náhradou za tento program, a ktorý predstavuje konkurenciu pôvodného programu. Na druhú stranu, vertikálna interoperabilita súvisí s implementáciou získaných informácií pri vývoji programu, ktorý má odlišné funkcie ako pôvodný program a môže byť jeho doplnkom.³⁰ Inovácia v oblasti počítačových programov je kumulatívna, čo znamená, že vývojári nových programov a technológií stavajú na už existujúcich technológiách a usilujú o zabezpečenie interakcie s nimi.

Pre účely rozlišovania horizontálnej a vertikálnej interoperability je nutné poznamenať, že počítačové programy vytvárajú systém, ktorý sa skladá z platforiem a aplikácií. Platformy typicky vznikajú ako prvé, a až následne dochádza k vývoju aplikácií schopných komunikovať s príslušnou platformou. Aby bol vývojár počítačového programu schopný zabezpečiť interoperabilitu tohto programu s príslušnou platformou, musí mať prístup k špecifikácii spôsobu akým môže vyvíjaný program vyvolať a vykonať funkcie platformy. To znamená, že musí mať prístup k API danej platformy.³¹ Typickým príkladom platformy je operačný systém a aplikáciou je textový editor, internetový prehliadač alebo multimedialný prehrávač. Platformou však môže byť aj akýkoľvek iný program, ktorého API môžu byť použité inými programami, teda aj internetový prehliadač alebo multimedialny prehrávač.³²

Na význam prístupu k API v súvislosti s dosiahnutím interoperability upozornilo aj Ministerstvo spravodlivosti Spojených štátov amerických v súťažno-právnom spore Spojené štáty v. Microsoft³³, keď citovalo jedného z manažérov spoločnosti Microsoft, podľa ktorého kontrolovať API znamená kontrolovať celé odvetvie. Nositeľ práv k platforme má v prípade umožnenia prístupu k API ostatným vývojárom možnosť čerpať výhody pozitívnych externalít vertikálnej interoperability spočívajúcich vo zvýšenom záujme používateľov o platformu, ku ktorej existuje množstvo doplnkových programov. Čím viac komplementárnych programov k platforme existuje, tým atraktívnejšia je pre

³⁰ VAN ROOIJEN, Ashwin. *Devising Ex-Ante Interoperability Rules: Lessons from the Court of First Instances's Microsoft Judgment*. International Journal of Communication Law & Policy, No. 14, 2014, s.27. Dostupné z: <http://ijclp.net/ojs/index.php/ijclp/article/view/33/17>.

³¹ SAMUELSON, Pamela, SCOTCHMER, Suzanne. *The Law & Economics of Reverse Engineering*. Yale Law Journal, vol. 111, 2002, s. 1608.

³² ROTENBERG, 2005. s.10.

³³ United States v. Microsoft, 65 F.Supp.2d (1999), 1.

používateľov. A naopak, čím viac používateľov platforma má, tým atraktívnejšia je pre vývojárov komplementárnych programov a tým väčší úžitok má vlastník danej platformy, či už je to zo zvýšeného predaja používateľom alebo z poskytovania licencií vývojárom komplementárnych programov. Tento jav sa nazýva sieťový efekt (*angl. „network effect“*)³⁴ a má dôležitú úlohu nielen v odvetví počítačových programov, ale v celom sektore IKT.

Na druhú stranu, nositelia práv k platformám sú si vedomí rizík, ktoré umožnenie prístupu ostatným vývojárom k ich API prináša. Tým je najmä vznik substitučných platforiem, ktoré by predstavovali priamu konkurenciu ich produktu. Z tohto dôvodu je bežnou praxou softvérových spoločností chrániť svoje API prostredníctvom práva duševného vlastníctva a zároveň využívať sieťové efekty ako bariéru vstupu iných vývojárov platforiem na trh.³⁵

Je úlohou zákonodarcu nastaviť *ex-ante* spôsoby právnej ochrany počítačových programov tak, aby právo duševného vlastníctva nepredstavovalo príliš veľké bariéry vstupu na softvérový trh a nebránilo tým kumulatívnej inovácii a aby zároveň poskytovalo vývojárom platforiem dostatočné stimuly k rozvoju už fungujúcich či nových platforiem.

³⁴ MENELL, Peter, SCOTCHMER, Suzanne. *Intellectual Property Law*, in: POLINSKY, A. Mitchell, SHAVELL, Steven. *Handbook of Law and Economics*, vol. 2. North – Holland. Elsevier, 2007. ISBN 978-0-4445-3120-9. s. 1524.

³⁵ FARRELL, Joseph, KLEMPERER, Paul. *Coordination and Lock-In: Competition with Switching Costs and Network Effects*, in: ARMSTRONG, Mark, PORTER, Robert H. *Handbook of Industrial Organization*, vol. 3. North – Holland. Elsevier, 2007. ISBN 978-0-4448-2435-6. s. 2010.

2. Autorskoprávna ochrana počítačových programov

2.1. Základné vymedzenie

Počítačové programy sú na medzinárodnej úrovni chránené autorským právom ako literárne diela podľa článku 2 Bernského dohovoru³⁶ (čl. 10 TRIPS³⁷, čl. 4 WCT³⁸). Článok 10 TRIPS pritom stanoví, že táto ochrana sa vzťahuje na vyjadrenie či už v zdrojovom kóde alebo strojovom kóde a podľa článku 4 WCT sa autorskoprávna ochrana uplatní na počítačové programy bez ohľadu na spôsob a formu ich vyjadrenia.

V súlade s medzinárodnou úpravou je aj vymedzenie predmetu ochrany v smernici o právnej ochrane počítačových programov, ktorá navyše rozširuje pojem „počítačový program“ aj na prípravný koncepčný materiál. Smernica o právnej ochrane počítačových programov pri vymedzení predmetu ochrany v článku 1 ods. 2 stanoví, že *„myšlienky a princípy, na ktorých je založený ktorýkoľvek prvok počítačového programu, vrátane tých, ktoré sú podkladom jeho rozhrania, nie sú podľa tejto smernice chránené autorským právom“*. Toto ustanovenie vyjadrujúce jednu zo základných zásad autorského práva, dichotómiu myšlienky a vyjadrenia, je ďalej rozvedené v odôvodnení 11 smernice o právnej ochrane počítačových programov, podľa ktorého nie sú myšlienky a princípy tvoriace základ logiky, algoritmov a programovacích jazykov, chránené podľa tejto smernice. Vyjadrenie počítačového programu je podľa článku 1 ods. 3 smernice o právnej ochrane počítačových programov chránené autorským právom, ak je pôvodné v tom zmysle, že je autorovým vlastným duševným výtvorom.

Autorský zákon v § 65 ods. 1, podľa ktorého je počítačový program, bez ohľadu na formu jeho vyjadrenia, vrátane prípravných koncepčných materiálov, chránený ako dielo literárne, reflektuje medzinárodnú a európsku úpravu. Pojem „vyjadrenie počítačového programu“ ale autorský zákon ani smernica o právnej ochrane počítačových programov bližšie nešpecifikujú. Definovanie tohto pojmu bolo vypustené

³⁶ Bernský dohovor o ochrane literárnych a umeleckých diel z roku 1986, v znení neskorších zmien a doplnkov, vyhlásený vyhl. č. 133/1980 Sb. a 19/1985 Sb.

³⁷ Dohoda o obchodných aspektoch práv k duševnému vlastníctvu z roku 1994 vyhlásená sděl. č. 191/1995 Sb.

³⁸ Zmluva WIPO o autorskom práve vyhlásená sděl. MZV č. 33/2002 Sb. m. S.

zámerne, pričom cieľom bolo dosiahnutie čo najväčšej flexibility predmetnej právnej úpravy. Európska komisia v návrhu smernice o právnej ochrane počítačových programov oznámila, že „*experti uviedli, že akákoľvek definícia programu v smernici by sa nevyhnutne stala obsolentnou, ak by sa v dôsledku pokroku technológie zmenila povaha programov, ako ich poznáme v súčasnosti*“.³⁹

Počítačový program môže byť chránený ako jedinečný výsledok tvorivej činnosti autora (dielo pravé) v zmysle § 2 ods. 1 autorského zákona, alebo ako tzv. quasidielo, ak je pôvodným, teda autorovým vlastným duševným výtvorom v zmysle § 2 ods. 2 autorského zákona. V súlade s článkom 1 ods. 3 smernice o právnej ochrane počítačových programov sa pre stanovenie spôsobilosti počítačového programu k ochrane neuplatňujú iné kritériá.⁴⁰ Myšlienky a princípy, na ktorých je založený akýkoľvek prvok počítačového programu, vrátane tých, ktoré sú podkladom jeho prepojenia s iným programom, nie sú podľa autorského zákona chránené.

Napriek striktnému vymedzeniu v autorskom zákone, podľa ktorého autorskoprávnej ochrane podlieha iba vyjadrenie programu, nie myšlienky a princípy, na ktorých je založený, je v praxi veľmi náročné vytýčiť hranicu medzi chránenými vyjadreniami a nechránenými myšlienkami a princípmi. Počítačový program je pluralistické dielo skladajúce sa z rôznych prvkov, ktoré by mohli byť chránené rôznymi právami duševného vlastníctva. Je logické chrániť počítačové programy ako literárne dielo, keďže zdrojový kód je text napísaný v programovacím jazyku. Takéto ponímanie počítačového programu ako literárneho diela je síce správne, ale rozhodne nie je úplné.⁴¹

Počítačový program je dynamické dielo vykonávajúce určitú činnosť, ktorého podstata spočíva v jeho funkčnosti. Vzniká s cieľom vykonávať rôzne funkcie a vývojári počítačových programov pri ich vytváraní používajú rozsiahle knižnice, pričom možnosti vyjadrenia počítačového programu sú obmedzené technologickými požiadavkami. Niektoré súčasti počítačového programu sú teda priamo definované ich

³⁹ Návrh smernice Rady o právnej ochrane počítačových programov [KOM(1988) 816 v konečnom znení]. Uvedené v: Návrhy generálneho advokáta Yves Bot prednesené 29. novembra 2011 vo veci C-406/10, SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd, bod 46.

⁴⁰ KNAPPOVÁ, Marta, ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, a kolektiv. Občanské právo hmotné 3. 4. aktualizované vydání. Praha: ASPI, a.s., 2007, s. 240. ISBN 978-80-7357-230-3.

⁴¹ BALLARDINI, 2012. s.4.

funkčnou podstatou a je náročné oddeliť myšlienky od ich vyjadrenia. V súvislosti s používaním existujúcich knižníc je často otáznou do akej miery spĺňa počítačový program a jeho súčasť podmienku jedinečnosti, resp. pôvodnosti. Navyše, vzhľadom na technologickú podstatu počítačových programov je často náročnejšie a dôležitejšie vymyslieť, ako má počítačový program fungovať, než vyjadriť tieto myšlienky v programovacím jazyku.⁴²

Autorské právo k počítačovému programu vzniká podľa § 9 autorského zákona okamihom, keď je dielo vyjadrené v objektívne vnímateľnej podobe. Podľa § 10 autorského zákona obsahuje výlučné práva osobnostné a výlučné práva majetkové. Majetkové práva autora všeobecne trvajú po dobu autorovho života a 70 rokov po jeho smrti. Takáto dĺžka ochrany je veľmi disproporčná bežnej dobe komerčnej využiteľnosti počítačového programu, najmä vzhľadom na kumulatívnu inováciu v oblasti softvéru a pravidelné vydávanie nových, aktualizovaných verzií programov.

Aplikácia niektorých základných princípov a zásad autorského práva na počítačové programy môže byť problematická, a preto je potreba skúmať či je toto právne odvetvie dostatočne flexibilné na to, aby zabezpečilo takú úroveň právnej ochrany, ktorá bude umožňovať interoperabilitu počítačových programov a inováciu softvérových technológií. S cieľom zaručiť túto flexibilitu obsahuje autorskoprávna úprava ochrany počítačových programov popri tradičných konceptoch autorského práva aj modifikácie týchto tradičných konceptov a dokonca aj ustanovenia *sui generis*.⁴³

Tradičným konceptom autorského práva vyjadreným v § 65 autorského zákona, ktorý má veľký význam pre rozlišovanie chránených a nechránených častí počítačových programov, je rozlišovanie medzi vyjadrením myšlienky a samotnou myšlienkou. V súvislosti s autorskoprávnou ochranou počítačových programov je ale táto zásada bližšie špecifikovaná v ustanovení § 65 ods. 2 autorského zákona, podľa ktorého sú z ochrany vylúčené myšlienky a princípy, ktoré sú podkladom prepojenia programu s iným programom. Flexibilitu autorskoprávnej ochrany počítačových programov má zabezpečiť modifikácia kritéria jedinečnosti autorského diela spočívajúca v znížení tohto kritéria na úroveň pôvodnosti. Špecifická úprava pre počítačové programy je

⁴² Mylly, Ulla-Maija. *Intellectual property protection of computer program interfaces and interoperability*. Helsinki : IPR University Center, 2013. ISBN 9789526787428.

⁴³ SAMUELSON, 2009. s. 20.

obsiahnutá v § 66 autorského zákona, ktorý stanovuje obmedzenia rozsahu práv autora k počítačovému programu, umožňujúce oprávnenému používateľovi rozmnoženiny programu najmä skúmanie, študovanie a skúšanie programu, ako aj dekompiláciu. Uvedené ustanovenia predstavujú odklon od autorskoprávnej ochrany tradičných diel, ktorý vyplýva zo špecifickej povahy počítačových programov a odlišných teoretických východísk autorskoprávnej ochrany počítačových programov a tradičných diel. Pre účely interpretácie týchto ustanovení je nutné skúmať princípy, z ktorých tieto ustanovenia vychádzajú, ako aj ich účel.

2.2. Teoretické východiská

Autorskoprávna ochrana v Českej republike reflektuje kontinentálny systém *droit d'auteur* vychádzajúci z osobnostno-právnej teórie autorského práva.⁴⁴ Podľa ustanovenia § 5 autorského zákona môže byť autorom len fyzická osoba a dielo predstavuje jedinečný výsledok jeho tvorivej činnosti, ku ktorému má autor ako osobnostné, tak aj majetkové práva. Právnická osoba, či už v postavení zamestnávateľa alebo inom, môže byť iba odvođeným subjektom práva autorského, ktorý môže vykonávať majetkové práva. Medzi autorom a dielom tak existuje akési prirodzené puto, ktoré vychádza z tvorivej stránky autorovej osobnosti. K spätosti diela s autorovou osobnosťou sa vyjadril aj Najvyšší súd Českej republiky konštatujúc, že „*právě z povahy „zvláštních osobních vlastností“ vyplývá, že duševní plod tvorby, k níž byly tyto zvláštní osobní vlastnosti člověka využity, je povahově (a pojmově) neoddelitelným tvůrčím projevem individualizovaného lidského ducha, formujícího samu osobnost. Proto je i samo „vytvoření“, resp. tvorba, díla tvůrčí činností nezaměnitelného osobitého rázu*“.⁴⁵ Vzhľadom na toto úzke, osobité prepojenie medzi autorom a jeho dielom, vyžaduje autorské právo relatívne vysokú úroveň jedinečnosti diela, spočívajúcu v osobitnom stvárnení diela na základe autorovho slobodného výberu z tvorivých možností.⁴⁶

⁴⁴ VOJČÍK, Peter, a kol. *Právo duševného vlastníctva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-7380-373-5. s. 87.

⁴⁵ Rozsudok Najvyššieho súdu ČR z dňa 4. apríla 2007 vydaného pod spisovou značkou 30 Cdo 739/2007.

⁴⁶ TELEČEK, Ivo, TUMA, Pavel. *Autorský zákon: Komentář*, 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-608-4. s.18

Funkčná a technologická povaha počítačových programov si však vyžaduje odlišný prístup. Na rozdiel od tradičných diel, nemožno pri tvorbe počítačových programov hovoriť o prirodzenom pute medzi programom a autorom. Práve naopak, ochrana počítačových programov je ponímaná „obchodnícky“, pričom sa nekladie dôraz na to, či je počítačový program svojou povahou dielom v zmysle autorského zákona, ale na obchodné účely tejto ochrany.⁴⁷ Ako uvádzajú predchádzajúce časti diplomovej práce, vývojári počítačových programov bežne pracujú s už existujúcimi rozsiahlymi knižnicami, ktoré zakomponávajú do vlastných kódov s cieľom dosiahnuť efektívne fungujúce programy schopné komunikovať s inými programami. Na vývoji počítačových programov sa podieľajú celé tímy expertov usilujúce o čo najefektívnejšie riešenie technických problémov. Samozrejme, vývoj počítačových programov je náročná tvorivá duševná činnosť, jej podstata je ale v porovnaní s tvorbou tradičných diel odlišná, vyplývajúca z technologickej povahy počítačových programov.

Preambula smernice o právnej ochrane počítačových programov zdôrazňuje ekonomický význam počítačových programov pre rozvoj priemyslu v Európskej únii. Uznáva, že počítačové programy majú niektoré vlastnosti verejných statkov, v tom zmysle, že ich možno kopírovať za zlomok nákladov, potrebných na ich samostatné vytvorenie. V súvislosti s potenciálnou ubiquitou počítačových programov je nutné poukázať na nerivalitu používania programov, spočívajúcu v tom, že používanie programu jedným používateľom neznižuje kvalitu alebo rozsah jeho používania iným používateľom. Práve naopak, vďaka sieťovým efektom, rastie s používaním programu jedným používateľom kvalita a úžitok, ktorý z používania toho istého programu majú iní používatelia. Ďalšou dôležitou vlastnosťou počítačových programov je technická ako aj finančná náročnosť vylúčenia neoprávnených používateľov, ktorú len zvýrazňuje dostupnosť neoprávnených kópií počítačových programov na internete a technológie umožňujúce obchádzanie technických prostriedkov ochrany.⁴⁸ Bez právnej ochrany by vývojári nemali motiváciu investovať svoj čas a zdroje do vývoja počítačových programov. Priznanie autorskoprávnej ochrany počítačovým programom dáva ich vývojárom možnosť vylúčenia používateľov, ktorí používajú program bez

⁴⁷ Ibid. s. 35.

⁴⁸ POSNER, Richard A. *Intellectual Property: The Law and Economics Approach*. Journal of Economic Perspectives, vol. 19, Number 2, 2005. s. 64.

kompenzácie, ako aj prostriedok ochrany pred neoprávneným kopírovaním programu konkurenciou.

Je teda možné konštatovať, že režim autorskoprávnej ochrany počítačových programov stanovený smernicou o právnej ochrane počítačových programov a autorským zákonom vychádza z utilitárnych princípov, ktoré sú založené na kompromise medzi autormi a zvyšnou časťou spoločnosti. Podstatou tohto kompromisu je, že autori, respektíve vývojári počítačových programov, dostanú autorskoprávnu ochranu ako motiváciu zabezpečujúcu im návratnosť investícií do vývoja počítačových programov. Na druhú stranu, zvyšku spoločnosti bude umožnený prístup k týmto programom a bude mať úžitok z ich používania. Prístup k počítačovým programom zároveň umožní vývoj nových počítačových programov, ktoré budú buď kompatibilné s pôvodnými alebo k nim budú predstavovať alternatívu.⁴⁹

Z uvedeného vyplýva, že cieľom harmonizovanej autorskoprávnej ochrany počítačových programov je zabezpečiť takú úroveň ochrany, ktorá poskytne vývojárom počítačových programov dostatočné stimuly k investovaniu do rozvoja a inovácií, a zároveň poskytne ostatným vývojárom prístup k týmto programom a umožní užívanie ich častí pre účely vývoja kompatibilných programov.⁵⁰ Prostriedkom k dosiahnutiu tohto stavu je poskytnutie autorskoprávnej ochrany relatívne širokému spektru počítačových programov znížením kritéria jedinečnosti na pôvodnosť. Toto zníženie je ale vyvážené striktným rozlišovaním medzi chránenými vyjadreniami a nechránenými myšlienkami.

S ohľadom na uvedené je možné usudzovať, že autorskoprávnej ochrane počítačových programov bude podliehať každý program, ktorý bude autorovým vlastným duševným výtvorom, pričom z tejto ochrany budú vyňaté tie časti programu, ktoré umožňujú interoperabilitu. Dôležitú úlohu v tomto ohľade má právo skúmať, študovať a skúšať fungovanie programu bez povolenia a najmä povolenie neoprávneného rozmnožovania

⁴⁹ SHEMTOV, Noam. *Circumventing the Idea/Expression Dichotomy: The Use of Copyright, Technology and Contract to Deny Access to Ideas*, in: WESTKAMP, Guido. *Emerging Issues in Intellectual Property: Trade, Technology and Market Freedom: Essays in Honour of Herchel Smith*. Cheltenham, Glos, UK: Edward Elgar, 2007. s. 95.

⁵⁰ SAMUELSON, Pamela, VINJE, Thomas, CORNISH, William. *Does Copyright Protection Under the EU Software Directive Extend to Computer Program Behaviour, Languages and Interfaces?* *European Intellectual Property Review*, February 2012. s.1. Dostupné zo SSRN: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1974890.

programu pri dekompilácii. Cieľom tejto výnimky je podľa odôvodnenia 15 smernice o právnej ochrane počítačových programov „umožniť prepojenie všetkých prvkov počítačového systému vrátane tých, ktoré vytvorili rôzni výrobcovia, a to tak, aby mohli fungovať spoločne“.

Ako bolo v predchádzajúcich častiach diplomovej práce naznačené, aplikácia dichotómie myšlienky a vyjadrenia na počítačové programy môže byť v niektorých prípadoch problematická, najmä čo sa týka ich funkčných prvkov. Významnou interpretačnou pomôckou však v tomto smere môžu byť teoretické východiská autorskoprávnej ochrany počítačových programov spočívajúce na utilitárnych princípoch a smerujúce k zabezpečeniu interoperability, inovácie a konkurenčného prostredia. Tento prístup k aplikácii dichotómie myšlienky a vyjadrenia potvrdil aj Generálny advokát Yves Bot, keď konštatoval, že „ak by sa pripustilo, že funkcionálna počítačového programu môže byť ako taká predmetom ochrany, znamenalo by to, že by sa umožnila monopolizácia myšlienok, a to na úkor technického pokroku a priemyselného rozvoja“.⁵¹

⁵¹ Návrhy generálneho advokáta Yves Bot prednesené 29. novembra 2011 vo veci C-406/10, SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd, bod 57.

3. Autorskoprávna ochrana rozhraní a iných prvkov

Autorský zákon ani smernica o právnej ochrane počítačových programov neobsahujú špeciálne ustanovenia priamo upravujúce právny status rozhraní. Ako už bolo uvedené, počítačový program je chránený ako dielo literárne a podľa ustanovenia § 65 ods. 2 autorského zákona nie sú myšlienky a princípy, na ktorých je založený akýkoľvek prvok počítačového programu, vrátane tých ktoré sú podkladom jeho prepojení s iným programom, chránené podľa tohto zákona. Z toho vyplýva, že myšlienky a princípy, ktoré sú podkladom rozhraní chránené nie sú, ale rozhrania chránené byť môžu, pokiaľ budú spĺňať obecné podmienky autorskoprávnej ochrany počítačových programov. Ak ale môžu byť rozhrania chránené autorským právom ako počítačové programy, je potreba rozlišovať, či uvedenej ochrane podlieha ich špecifikácia, implementácia, alebo obe, nakoľko sú súčasťou zdrojového kódu.

Jediné kritérium, ktoré musia rozhrania spĺňať, je pôvodnosť v tom zmysle, že sú autorovým vlastným duševným výtvorom. Zároveň sa ale aplikuje dichotómia myšlienky a vyjadrenia, a teda tie rozhrania, respektíve časti rozhraní, ktoré je možné kvalifikovať ako myšlienky a princípy sú vylúčené z autorskoprávnej ochrany. Na rozhrania sa vzťahuje výnimka umožňujúca dekompiláciu, vyjadrená v § 66 ods. 1 písm. e) autorského zákona. Podľa uvedeného ustanovenia, do autorského práva nezasahuje oprávnený používateľ rozmnoženiny počítačového programu (ďalej tiež „oprávnený používateľ“), ak rozmnožuje kód alebo prekladá jeho formu pri rozmnožovaní programu alebo pri jeho preklade či inom spracovávaní, úprave či inej zmene, ku ktorej je oprávnený, a zároveň je takéto rozmnožovanie alebo preklad nevyhnutné na získanie informácií potrebných na dosiahnutie interoperability. Táto výnimka je podmienená niekoľkými podmienkami, ktoré budú analyzované v časti venujúcej sa prístupu k informáciám potrebným na dosiahnutie interoperability. Už samotná existencia tejto výnimky v platnej právnej úprave ale svedčí o tom, že cieľom zákonodarcu je umožniť interoperabilitu počítačových programov, čo treba brať pri výklade ostatných ustanovení v úvahu.

3.1. Pôvodnosť

V súvislosti s pôvodnosťou počítačového programu je nutné rozlišovať kvalitatívnu a kvantitatívnu stránku tohto kritéria. Kvalitatívna stránka spočíva v tvorivosti, schopnosti a invenčnosti programátora, ako autora počítačového programu, ktorý pri vývoji programu určuje, aké úlohy má tento program vykonávať a analyzuje možné prostriedky na dosiahnutie týchto výsledkov. Jednotlivé štádiá vývoja počítačového programu odrážajú schopnosti programátora a výsledný produkt sa bude medzi jednotlivými programátormi odlišovať vo funkčnosti, výkonnosti, rýchlosti a dokonca aj štýle. Kvalitatívnu stránku pôvodnosti počítačového programu teda spĺňa program, u ktorého je výber a usporiadanie jednotlivých prvkov výsledkom tvorivej činnosti autora.⁵² V konečnom dôsledku záleží ako programátorovi, tak aj používateľovi programu na funkčnosti a výkonnosti programu a nie na tvorivosti vyjadrenia tejto funkcionality. Napriek tomu ale vyjadrenie nie je vždy definované funkciou a programátori majú pri vývoji počítačových programov priestor na vytváranie rôznych variácií, na základe ktorých môže ich kód spĺňať kvalitatívnu stránku pôvodnosti.⁵³ Na druhú stranu, kritérium pôvodnosti nespĺňajú tie počítačové programy, ktoré sú výsledkom činnosti mechanickej, rutinnej, automatickej, atď. Rutinné počítačové programy, ktoré sú iba výsledkom programátorovej námahy, úsilia, investície, či iných netvorivých činností sú teda vyňaté z autorskoprávnej ochrany a sú súčasťou verejnej domény.⁵⁴

Kvantitatívnu stránku pôvodnosti vyjadruje objem vynaloženej tvorivej činnosti, pričom v prípade počítačových programov spočíva kvantitatívna stránka pôvodnosti v tom, že vytvorený počítačový program nie je rozmnoženinou či napodobeninou iného programu.⁵⁵ Pri určovaní či je počítačový program rozmnoženinou alebo napodobeninou iného programu je ale nutné vziať v úvahu, či daný program kopíruje zdrojový, respektíve strojový kód, alebo funkcionality iného programu. V tejto súvislosti je dôležité pripomenúť, že autorskoprávna ochrana sa vzťahuje iba na formy vyjadrenia počítačového programu, najmä zdrojový alebo strojový kód a prípravný

⁵² Návrhy generálneho advokáta Yves Bot prednesené 29. novembra 2011 vo veci C-406/10, SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd, body 47 - 48.

⁵³ VAN ROOIJEN, 2010. s. 58.

⁵⁴ TELEC, TŮMA, 2007. s. 35

⁵⁵ Ibid. s. 35

konceptný materiál, zatiaľ čo myšlienky, princípy a funkcia počítačového programu stoja mimo túto ochranu.

Špecifikácia a implementácia rozhrania môžu byť vyjadrené rôznymi spôsobmi a pri ich vytváraní si môžu programátori, podobne ako pri tvorbe celého programu, zvoliť ako usporiadajú jednotlivé prvky. Čo sa týka špecifikácií rozhraní sú ale tieto možnosti dosť limitované funkciou rozhrania ako aj zabehnutými praktikami odvetvia. Najmä pri špecifikáciách jednoduchých rozhraní je veľká pravdepodobnosť, že dvaja programátori použijú tú istú špecifikáciu pre dva samostatné rozhrania s rovnakou funkciou.⁵⁶ Napriek tomu, že kritérium pôvodnosti autorskoprávnej ochrany počítačových programov je relatívne nízke, vyžaduje určitú úroveň tvorivosti. V prípade špecifikácií rozhraní je možnosť tvorivého usporiadania prvkov natoľko obmedzená funkciou samotného rozhrania, že o splnení kvalitatívnej stránky pôvodnosti možno uvažovať skôr v teoretickej rovine. Obdobne argumentoval aj Súdny dvor Európskej únie v spore *Bezpečnostní softwarová asociace – Svaz softwarové ochrany proti Ministerstvu kultury*, keď dospel k záveru, že pokiaľ je vyjadrenie zložiek grafického používateľského rozhrania (ďalej tiež „GUI“)⁵⁷ dané ich technickou funkciou, ktorú tieto prvky plnia, nie je splnené kritérium pôvodnosti, pretože jednotlivé spôsoby realizácie danej myšlienky sú natoľko obmedzené, že myšlienka aj vyjadrenie splývajú. „V takej situácii zložky grafického užívateľského rozhrania neumožňujú autorovi vyjadriť svoju tvorivosť originálnym spôsobom a dospieť k výsledku, ktorý predstavuje autorov vlastný duševný výtvor.“⁵⁸

Pokiaľ ide o implementácie rozhraní, programátori majú pri ich vytváraní široké možnosti výberu a usporiadania jednotlivých prvkov. Výber a usporiadanie jednotlivých prvkov týchto funkčných častí rozhraní teda môže dosahovať intenzitu vyžadovaných kvalitatívnou aj kvantitatívnou stránkou pôvodnosti. Z toho vyplýva, že implementácia rozhrania môže spĺňať kritérium pôvodnosti.

⁵⁶ VAN ROOIJEN, 2010. s. 79

⁵⁷ Grafické užívateľské rozhranie je interakčným rozhraním, ktoré umožňuje komunikáciu medzi počítačovým programom a používateľom.

⁵⁸ Rozsudok Súdneho dvora (tretia komora) z 22. decembra 2010 vo veci C-393/09, *Bezpečnostní softwarová asociace – Svaz softwarové ochrany/Ministerstvo kultury*, body 49 – 50.

3.2. Vytýčenie hranice medzi vyjadrením a myšlienkou

Nie všetky súčasti počítačového programu, ktoré je možné považovať za pôvodné v zmysle § 2 ods. 2 autorského zákona, podliehajú autorskoprávnej ochrane ako počítačové programy. Prehnaná autorskoprávna ochrana zahrňujúca všetky prvky počítačového programu by mala negatívny dopad na interoperabilitu, inováciu v oblasti IKT a konkurenciu na softvérových trhoch. Pre účely zúženia rozsahu autorskoprávnej ochrany počítačových programov a zároveň podpory interoperability, kladie platná právna úprava dôraz na rozlišovanie medzi chránenými vyjadreniami a nechránenými myšlienkami a princípmi.

Podľa § 65 ods. 1 je autorským právom chránený počítačový program vyjadrený v akejkoľvek forme. Forma vyjadrenia počítačového programu však nie je bližšie špecifikovaná. Typicky sa bude jednať o zdrojový a strojový kód programu. Autorskoprávna ochrana počítačového programu sa však neobmedzuje iba na písané prvky, ale zahŕňa všetky prvky, ktoré vyjadrujú tvorivosť ich autora.⁵⁹ Rozlišovaním medzi chránenými vyjadreniami počítačového programu a myšlienkami, ktoré sú súčasťou verejnej domény a môžu byť používané vývojármi počítačových programov bez obmedzenia, sa zaoberal Súdny dvor Európskej únie vo veciach *Bezpečnostní softwarová asociace – Svaz softwarové ochrany* (ďalej len „BSA“) *proti Ministerstvo kultury a SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd.* Argumentácia Súdneho dvora v uvedených sporoch je veľmi významná pre posúdenie právneho statusu prepojovacích rozhraní, ako API či komunikačných protokolov, ktoré majú dôležitú úlohu pre dosiahnutie interoperability.

3.2.1. BSA proti Ministerstvu kultúry

V prvom z uvedených sporov podalo BSA ako občianske združenie v apríli 2001 žiadosť na Ministerstvo kultúry ČR o udelenie oprávnenia na výkon kolektívnej správy majetkových práv k počítačovým programom podľa § 98 autorského zákona. Táto žiadosť bola opakovane zamietnutá dokonca aj po tom, čo zamietavé rozhodnutie zrušil Najvyšší správny súd. Ministerstvo kultúry toto zamietnutie z januára 2005 odôvodnilo

⁵⁹ Návrhy generálneho advokáta Yves Bot prednesené 29. novembra 2011 vo veci C-406/10, SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd, bod 50.

tým, že autorský zákon chráni len zdrojový a strojový kód počítačového programu, a v žiadnom prípade výsledok zobrazenia počítačového programu na obrazovke počítača, pričom na GUI sa uplatní len ochrana proti nekalej súťaži. BSA podalo proti tomuto rozhodnutiu rozklad a po jeho zamietnutí žalobu na Mestský súd v Prahe, ktorá bola rovnako zamietnutá. Nasledovalo podanie kasačnej sťažnosti na Najvyšší správny súd, ktorý rozhodol konanie prerušiť a položiť Súdnemu dvoru dve prejudiciálne otázky, pričom prvou z nich bolo či GUI predstavuje vyjadrenie počítačového programu v akejkoľvek forme v zmysle článku 1 ods. 2 smernice o právnej ochrane počítačových programov.

GUI je vizuálne médium, prostredníctvom ktorého používateľ interaguje s programom. Všeobecne sa nazýva „*look and feel*“ a môže mať rôzne formy: od jednoduchých textových rozhraní ako v prípade operačných systémov DOS, cez ikony, symboly a okná, ktoré bežne používajú moderné operačné systémy, až po zložité 3D grafické prvky, ktoré sa bežne vyskytujú v počítačových hrách.⁶⁰ Pomocou GUI môže používateľ zadávať počítačovému programu pokyny vo forme príkazov, ktoré program následne vykoná. Konkrétne GUI tak definuje štandardy, pomocou ktorých prebieha komunikácia s používateľom, ktorá môže spočívať v práci s menu, ikonami, dialógovými panelmi a ďalšími prvkami.⁶¹ Napríklad, pomocou kliknutia na obrázok diskety v textovom editore zadá používateľ počítačovému programu príkaz, aby otvorený dokument uložil. Je dôležité pripomenúť, že GUI je okrem svojej vizuálnej podoby, ktorá sa zobrazuje na obrazovke počítača, vyjadrené taktiež v zdrojovom a strojovom kóde.

Pri posudzovaní uvedeného prípadu súhlasil Súdny dvor s konštatovaním generálneho advokáta, že „*každá forma vyjadrenia počítačového programu musí byť chránená od okamihu, keď by jej rozmnoženie spôsobilo rozmnoženie samotného počítačového programu a umožnilo by tak počítaču plniť svoju funkciu*“.⁶² GUI je ale iba časť programu, ktorá umožňuje komunikáciu medzi počítačovým programom a používateľom. Podľa Súdneho dvora z toho logicky vyplýva, že GUI nedovoľuje

⁶⁰ POLAŇSKI, Paul Przemysław, 2013, s. 282 – 288.

⁶¹ HLAVENKA, Jiří, a kol., 1997. s. 174.

⁶² Rozsudok Súdneho dvora (tretia komora) z 22. decembra 2010 vo veci C-393/09, Bezpečnostní softwarová asociace – Svaz softwarové ochrany/Ministerstvo kultury. Bod 38.

rozmnoženie počítačového programu, pretože sa jedná iba o jeho určitý prvok, ktorý plní určitú funkciu. Rozmnoženie GUI by nevedlo k získaniu rovnakého počítačového programu s rovnakou funkcionalitou, ale iba rovnakého vzhľadu.

Na základe uvedeného konštatoval Súdny dvor, že GUI nepredstavuje formu vyjadrenia počítačového programu a preto nemôže podliehať autorskoprávnej ochrane podľa smernice o právnej ochrane počítačových programov. Súdny dvor ale usúdil, že sa na GUI môže vzťahovať autorskoprávna ochrana podľa smernice o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (ďalej len „smernica informačnej spoločnosti“)⁶³, pokiaľ GUI splní kritérium pôvodnosti podľa tejto smernice. Kritérium pôvodnosti podľa smernice informačnej spoločnosti Súdny dvor analyzoval okrem iného aj v prípade *Infopaq International A/S proti Danske Dagblades Forening*⁶⁴, pričom konštatoval, že autorské právo podľa tejto smernice sa uplatňuje len na predmety, ktoré sú pôvodné v tom zmysle, že sú výsledkom autorovej vlastnej duševnej tvorby, dodávajúc, že časti diela sú chránené autorským právom, len čo sa samy osebe podieľajú na pôvodnosti celého diela. Výklad kritéria originality autorských diel Súdny dvorom, smerujúci k stanoveniu akéhosi minimálneho štandardu pôvodnosti⁶⁵, môže ohroziť rozlišovanie medzi pravým dielom a quasidielom. Vyššie kvalifikačné kritérium, spočívajúce v jedinečnosti diela je tradičným prvkom autorského práva vo viacerých štátoch EÚ, vrátane Českej republiky.

Súdny dvor teda odoprel GUI autorskoprávnu ochranu ako počítačovým programom ale zároveň uznal, že môžu podliehať autorskoprávnej ochrane ako iné diela, čím vlastne vytvoril dualistický režim pre autorskoprávnu ochranu počítačových programov a ich súčastí.⁶⁶ Z rozhodnutia Súdneho dvora vyplýva, že je treba rozlišovať medzi vyjadrením počítačového programu, zahŕňajúcim zdrojový i strojový kód, prípravné koncepcné materiály, ktoré sú chránené autorským právom ako počítačový program, a medzi ostatnými súčasťami počítačového programu vrátane GUI, ktoré je možné pri

⁶³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti.

⁶⁴ Rozsudok Súdneho dvora (štvrtá komora) zo 16. júla 2009 vo veci C-5/08 *Infopaq International A/S proti Danske Dagblades Forening*.

⁶⁵ DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš. *Originalita autorských děl – vstříc (skryté) harmonizaci v EU?*, in KŘÍŽ, Jan, a kol. Aktuální otázky práva autorského a práv průmyslových : nový občanský zákoník a vybrané problémy evropského práva duševního vlastnictví – dopady na českou legislativu a praxi. Vyd. 1. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2014. ISBN 978-80-87975-15-2. s. 42.

⁶⁶ POLAŇSKI, Paul Przemysław, 2013, s. 282 – 288.

splnení kritéria pôvodnosti považovať za samostatné diela chránené autorským právom obecné. Súdny dvor navyše uznal, že GUI sa skladá z rôznych prvkov, pričom stanovil, že je potreba analyzovať, ktoré z týchto prvkov spĺňajú kritérium pôvodnosti. V tejto súvislosti došiel Súdny dvor k záveru, že tie prvky GUI, ktorých vyjadrenie je dané ich technickou funkciou nespĺňajú kritérium pôvodnosti, pretože jednotlivé spôsoby realizácie danej myšlienky sú natoľko obmedzené, že myšlienka a jej vyjadrenie splývajú.⁶⁷

S ohľadom na uvedené odôvodnenie Súdneho dvora je na mieste poznamenať, že GUI obsahuje okrem vizuálnych prvkov aj písané prvky vyjadrené v zdrojovom a strojovom kóde. Podľa Súdneho dvora, podlieha autorskoprávnej ochrane počítačových programov každá forma vyjadrenia od okamihu, keď by jej rozmnoženie spôsobilo rozmnoženie samotného počítačového programu a umožnilo by tak plniť svoju funkciu. Súdny dvor sa ale nezaoberal tým, že funkciou GUI je umožniť komunikáciu medzi počítačovým programom a používateľom, a rozmnožovanie kódu GUI by umožnilo splnenie tejto funkcie. Je teda možné polemizovať so záverom Súdneho dvora, podľa ktorého GUI nespadá pod autorskoprávnu ochranu počítačových programov.⁶⁸ Z tohto pohľadu sa môže argumentácia Súdneho dvora javiť ako nedostatočná, nakoľko aplikáciou toho istého odôvodnenia je možné dôjsť k záveru, že pokiaľ nie je zdrojový kód GUI definovaný jeho funkcionalitou, čo vzhľadom k rôznorodosti GUI nebude pravidlom, môže byť GUI, vyjadrené v jeho zdrojovom kóde, chránené ako počítačový program.

Pri posudzovaní, či GUI spadá pod autorskoprávnu ochranu, respektíve pod akú, je nutné rozlišovať, či sa jedná o výsledok zobrazenia počítačového programu na monitore alebo o implementáciu tohto rozhrania, ktorá stanovuje počítaču inštrukcie, aby príslušný počítačový program zobrazil vizuálne prvky na monitore. Na jednotlivé vizuálne prvky GUI, ako aj na GUI ako celok, sa teda môže vzťahovať obecná autorskoprávna ochrana v súlade so smernicou o informačnej spoločnosti, pokiaľ budú spĺňať kritérium pôvodnosti, resp. jedinečnosti. Z argumentácie Súdneho dvora ale nevyplýva, prečo by implementácia GUI nemala byť chránená autorským právom ako

⁶⁷ Rozsudok Súdneho dvora (tretia komora) z 22. decembra 2010 vo veci C-393/09, Bezpečnostní softwarová asociace – Svaz softwarové ochrany/Ministerstvo kultury. Body 48 - 49.

⁶⁸ Mylly, Ulla-Maija, 2013. s. 36.

počítačový program, nakoľko by jej rozmnoženie spôsobilo rozmnoženie samotného GUI a umožnilo by mu plniť jeho funkciu.

Dualistický režim autorskoprávnej ochrany GUI vyžaduje dôsledné rozlišovanie medzi GUI, ako zobrazením na monitore, a GUI, ako súčasťou zdrojového kódu počítačového programu. Vzhľadom na to, že samotné rozhodnutie Súdneho dvora nepodáva jasný výklad, ohľadne ochrany zdrojového kódu GUI, ako počítačového programu, ktorý plní určitú funkciu, je možné obdobnú nejasnosť či rozpornosť očakávať aj v rozhodnutiach národných súdov. Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutí z dňa 25. 3. 2015⁶⁹, vychádzajúc z rozsudku Súdneho dvora vo veci *BSA proti Ministerstvu kultury*, konštatoval, že v prípade, keď hostia internetovej kaviarne využívajú interakciu s GUI, hoci aj iba na to, aby sa dostali k inému požadovanému programu, jedná sa o interakciu rozhrania s užívateľom a teda aj o verejný prenos (česky: „sdělování veřejnosti“) v zmysle autorského zákona tohto chráneného diela, t.j. GUI.

Podľa Najvyššieho súdu ČR, je potreba vnímať rozdiel medzi pasívnym prijímaním diela (GUI), ako v prípade zobrazenia GUI v televíznom prenose, a aktívnou interakciou s týmto rozhraním. Neúplnosť výkladu Súdneho dvora je zvýraznená v rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR, ktorý podobne ako Súdny dvor opomína, že GUI je okrem zobrazenia na monitore počítača vyjadrené takisto aj v zdrojovom kóde počítačového programu a jeho funkcionality ako aj možnosť interakcie s ním spočíva v tom, že počítač vykonáva príkazy vyjadrené v zdrojovom kóde. V prípade internetových kaviarní, návštevníci vnímajú GUI vizuálne, ale zároveň využívajú jeho funkcionality a prostredníctvom GUI využívajú konkrétny počítačový program ako celok, pričom GUI je súčasťou tohto programu. Záver Najvyššieho súdu ČR, že umožnenie používania počítačového programu hosťami v internetovej kaviarni, predstavuje verejný prenos GUI, sa tak javí ako problematický a možno s ním polemizovať. Analýza práva verejného prenosu z pohľadu počítačových programov a GUI, ako aj fungovanie organizácií kolektívnej správy v tejto oblasti však ide nad rámec diplomovej práce. Napriek tomu, je z pohľadu interoperability počítačových programov dôležité vnímať režimy ochrany jednotlivých prvkov počítačových programov, či už sa jedná o fyzické alebo logické rozhrania.

⁶⁹ Rozsudok Najvyššieho súdu ČR z dňa 25. 3. 2015, vydaný pod spisovou značkou 30 Cdo 5008/2014.

3.2.2. SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd

Dualistický režim autorskoprávnej ochrany počítačových programov a ich súčastí Súdny dvor ďalej rozviedol v prípade *SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd*, keď sa zaoberal právnym statusom funkcionality počítačového programu, programovacieho jazyka a formátu dátových súborov.

SAS Institute, spoločnosť zaoberajúca sa vývojom analytického softvéru, je nositeľom práv k integrovanému súboru popredných počítačových programov v oblasti štatistických analýz (ďalej len „systém SAS“), ktorého hlavná súčasť (Base SAS) umožňuje používateľom vytvárať si a používať vlastné aplikačné programy pre účely prispôsobenia systému SAS na spracovanie ich údajov (skriptov). Tieto skripty sú napísané v špecifickom jazyku (ďalej len „jazyk SAS“). Spoločnosť World Programming Ltd (WPL) vytvorila alternatívny softvér, nazývaný „World Programming System“, ktorý dokázal vykonávať aplikačné programy a skripty napísané v jazyku SAS, určené pre používanie v rámci systému SAS. Nebolo preukázané, že by WPL mala prístup k zdrojovému kódu modulov SAS, ani že by skopírovala akúkoľvek časť zdrojového kódu alebo štruktúrálnej koncepcie tohto kódu.⁷⁰ SAS Institute tvrdila, že WPL porušila jej autorské práva k manuálom k systému SAS, že nepriamo skopírovala počítačové programy obsahujúce moduly SAS, a že v rozpore s licenčnými podmienkami použila verziu systému SAS nazvanú „Learning Edition“. Britský súd sa rozhodol konanie prerušiť a položiť Súdneho dvoru niekoľko prejudiciálnych otázok. Jedna z hlavných otázok, ktorou sa Súdny dvor zaoberal, bola či funkcionality počítačového programu, ako aj programovací jazyk a formát dátových súborov používaných v rámci počítačového programu na využívanie niektorých jeho funkcií, predstavujú formu vyjadrenia tohto programu, a teda môžu podliehať autorskoprávnej ochrane podľa smernice o právnej ochrane počítačových programov.

Generálny advokát Bot vo svojich návrhoch k sporu SAS proti WPL zdôraznil, že autorskoprávna ochrana počítačového programu presahuje jeho písané prvky, teda zdrojový a strojový kód, a vzťahuje sa na všetky jeho prvky, ktoré vyjadrujú tvorivosť

⁷⁰ Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 2. mája 2012 vo veci C-406/10, SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd. Body 23 - 25.

ich autora.⁷¹ Autorskoprávna ochrana vnútornej štruktúry počítačového programu môže byť vnímaná analogicky k autorskoprávnej ochrane štruktúry literárnych diel za predpokladu, že sú obe výsledkom autorovej tvorivej voľby usporiadania jednotlivých prvkov. Podobnú analógiu však nie je možné vzťahovať na funkcionality počítačových programov a dej literárnych diel. Ak teda jedna spoločnosť vytvorí počítačový program, ktorý je schopný vykonávať rovnaké funkcie ako iný počítačový program, bez toho aby rozmnožovala alebo napodobňovala zdrojový kód či prípravné koncepčné materiály, nebude sa jednať o porušenie autorských práv k počítačovému programu.⁷² Opak by predstavoval udelenie autorskoprávnej ochrany myšlienkam, čo by bolo nielen v rozpore so základnými zásadami autorského práva, ale najmä by vážne ohrozilo inováciu a priemyselný rozvoj.

K rovnakému záveru došiel aj Generálny advokát Bot, konštatujúc, že funkcionality počítačového programu nemôžu byť ako také chránené autorským právom. K tomuto záveru ale dodal, že reprodukovanie častí zdrojového kódu počítačového programu, týkajúcich sa funkcionality tohto programu, môže predstavovať porušovanie autorského práva, za predpokladu že reprodukovaná časť zdrojového kódu bude výsledkom tvorivej duševnej činnosti autora.⁷³ Súdny dvor sa v rozsudku stotožnil so záverom Generálneho advokáta a s odkazom na rozsudok v spore *BSA proti Ministerstvu kultury* konštatoval, že funkcionality počítačového programu nepredstavuje formu vyjadrenia programu a preto si nezaslúhuje autorskoprávnu ochranu.

Napriek tomu, že funkcionality počítačového programu ako také predstavuje iba myšlienky a princípy a teda nespadá pod autorskoprávnu ochranu, jej implementácia v zdrojovom kóde by podľa Generálneho advokáta mohla ako forma vyjadrenia počítačového programu podliehať ochrane. Ak je jednou z funkcií počítačového programu otvoriť súbor, tak vytvorenie programu, ktorý by vykonával identickú funkciu, nebude porušením autorských práv. Na druhú stranu rozmnoženie tej časti

⁷¹ Návrhy generálneho advokáta Yves Bot prednesené 29. novembra 2011 vo veci C-406/10, SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd, bod 50.

⁷² K tomuto záveru došiel aj High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division, v podobnom spore, na ktorý odkazoval aj Generálny advokát Bot v jeho návrhoch vo veci SAS Institute proti WPL: Rozsudok High Court of Justice (England & Wales) z 30. júla 2004, Navitaire Inc. V. EasyJet ([2004] EWHC 1725 [Ch])

⁷³ Návrhy generálneho advokáta Yves Bot prednesené 29. novembra 2011 vo veci C-406/10, SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd, body 58 – 59.

kódu, v ktorej je vyjadrená táto funkcia, by mohlo predstavovať porušenie autorských práv. V tejto súvislosti je ale nutné upozorniť, že aby mohla byť implementácia uvedenej funkcie chránená autorským právom, musí spĺňať kritérium pôvodnosti, ktorého kvalitatívna stránka vyžaduje určitú úroveň tvorivosti. Pokiaľ ide o funkcie počítačových programov, je ale ich vyjadrenie dané technickou funkciou a najmä v súvislosti s objektovo orientovaným programovaním možno jednotlivé spôsoby vyjadrenia funkcionality považovať za natoľko obmedzené, že myšlienka aj vyjadrenie splyývajú. Najmä v prípade programov určených pre kancelárske alebo domáce použitie, pri vyvíjaní ktorých boli používané rôzne knižnice, možno dôvodne očakávať, že myšlienky a vyjadrenia funkcií týchto programov splynú.

Vyňatie funkcionality počítačových programov z autorskoprávnej ochrany počítačových programov je nielen v súlade s utilitárnymi princípmi, na ktorých je založená autorskoprávna ochrana počítačových programov, ale aj s ponímaním počítačových programov a ich povahy počítačovou vedou.⁷⁴ Z pohľadu počítačovej vedy je možné počítačové programy vnímať ako stroje, ktoré sú vytvorené prostredníctvom textu. Počítačové programy, rovnako ako stroje, sú vytvárané kvôli svojej funkčnosti, pričom cieľom je dosiahnuť určité výsledky. Aby mohli tieto výsledky dosiahnuť, respektíve fungovať, musia vo väčšine prípadov spolupracovať s inými programami, alebo strojmi. V oboch prípadoch je tak veľmi významné umožnenie interoperability. Tak počítačové programy, ako aj stroje sú vytvorené z množstva menších prvkov a súčastí. Či už sú to dátové štruktúry, algoritmy a rozhrania alebo prevody, káble či spoje, aby mohol program alebo stroj fungovať, musia byť všetky prvky v týchto zložitých mechanizmoch funkčné, pričom aby mohol program alebo stroj fungovať v rámci určitého systému musia byť ich prvky schopné spolupracovať s prvkami iných programov alebo strojov.⁷⁵ Funkcionalita počítačových programov je ich základným prvkom a tvorí ju všetko čo sa deje odkedy je program spustený na cieľovom systéme. Je možné, že dva počítačové programy s odlišnými zdrojovými kódmi budú vykonávať tie isté funkcie. Pri posudzovaní právneho statusu funkcionality počítačových

⁷⁴ SAMUELSON, VINJE, CORNISH, 2012. s.7.

⁷⁵ SAMUELSON, Pamela, DAVIS, Randall, KAPOR, Mitchell D., REICHMAN, J.H. *A Manifesto Concerning the Legal Protection of Computer Programs*. Columbia Law Review, vol. 94, 1994, 2310 – 2341. s. 2320-2321.

programov je na mieste pripomenúť, že autorské právo chráni iba formy vyjadrenia počítačových programov, nechávajúc funkcionality ako takú mimo sféry tejto ochrany.

Čo sa týka programovacieho jazyka, Súdny dvor konštatoval, že nepredstavuje formu vyjadrenia počítačového programu a preto nemôže byť chránený autorským právom ako počítačový program. Súdny dvor ale v podobnom duchu ako v prípade *BSA proti Ministerstvu kultúry* dodal, že programovací jazyk môže byť chránený ako dielo všeobecným autorským právom podľa smernice informačnej spoločnosti, ak je autorovým vlastným duševným výtvorom. Súdny dvor opäť argumentoval, že programovací jazyk nedovoľuje rozmnožovať počítačový program, ale predstavuje len jeho prvok, prostredníctvom ktorého používateľ využíva funkcie uvedeného programu. Zaujímavé je konštatovanie Súdneho dvora, že použitie časti zdrojového alebo strojového kódu týkajúceho sa programovacieho jazyka na vytvorenie vlastných prvkov v rámci svojho vlastného programu možno považovať za čiastočné vyhotovenie rozmnoženiny podľa smernice o právnej ochrane počítačových programov.⁷⁶ Na základe uvedeného konštatovania by bolo možné dôjsť k nesprávnemu záveru, že zdrojový kód, týkajúci sa programovacieho jazyka, môže byť chránený autorským právom k počítačovému programu. S ohľadom na uvedené je možné polemizovať, či sa Súdny dvor v odôvodnení dostatočne vysporiadal s dôvodmi, prečo programovací jazyk nemôže byť chránený ako počítačový program ale „iba“ ako autorské dielo.

V súvislosti s autorskoprávnu ochranou programovacích jazykov je nutné upozorniť na znenie odôvodnenia 11 smernice o právnej ochrane počítačových programov, ktoré môže pôsobiť mátičo. Podľa tohto odôvodnenia totiž nie sú myšlienky a princípy, ktoré tvoria základ logiky, algoritmov a programovacích jazykov, chránené podľa tejto smernice. Na základe jazykového výkladu uvedeného odôvodnenia by bolo možné dôjsť k záveru, že smernica nevyklučuje autorskoprávnu ochranu programovacích jazykov, ale iba myšlienok a princípov, ktoré tvoria ich základ. Metódami systematického a teleologického výkladu ale možno dôjsť k opačnému záveru. Programovacie jazyky, podobne ako algoritmy a logika same osebe, sú vo svojej podstate abstraktné prvky, ktoré tvoria základné nástroje vývoja počítačových programov. Pokiaľ je účelom autorského práva k počítačovým programom umožniť

⁷⁶ Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 2. mája 2012 vo veci C-406/10, SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd. Bod 43.

interoperabilitu počítačových programov, podporovať inováciu a rozvoj priemyselných odvetví, predstavovalo by priznanie autorskoprávnej ochrany týmto prvkom udelenie monopolu na základné stavebné kamene počítačových programov, čo by bolo v rozpore s východiskami a cieľmi tejto úpravy. Odôvodnenie 11 smernice o právnej ochrane počítačových programov kladie dôraz na rozlišovanie medzi myšlienkami či princípmi a ich vyjadrením. Kategorické vylúčenie programovacích jazykov bez špecifikácie potreby rozlišovania medzi myšlienkami či princípmi a vyjadrením by mohlo viesť k zbytočným nejasnostiam a sporom o to, čo spadá do kategórie programovacích jazykov.⁷⁷ Smernica o právnej ochrane počítačových programov ani autorský zákon síce explicitne nevyklúčujú ochranu programovacích jazykov, to však neznamená, že programovacie jazyky ako také môžu byť chránené autorským právom k počítačovým programom. V súlade s teoretickými východiskami a cieľmi autorskoprávnej ochrany počítačových programov je treba v prípadoch jednotlivých prvkov počítačového programu, ktorých objektívne kategorické vymedzenie je veľmi náročné a medzi ktoré patria aj programovacie jazyky, skúmať či tieto predstavujú myšlienky a princípy, ktorých monopolizácia by bola v rozpore s východiskami a cieľmi právnej úpravy.

Zatiaľ čo Súdny dvor pojem programovací jazyk bližšie nevymedzil, Generálny advokát Bot špecifikoval programovací jazyk ako funkčný prvok, ktorý umožňuje zadávať príkazy počítaču, pričom poznamenal, že sa skladá zo slov a znakov, ktoré sú všeobecne známe a nie sú vôbec pôvodné. Prirovnal ho k jazyku, ktorý používa autor literárnych diel a označil ho za prostriedok, pomocou ktorého sa autor vyjadruje.⁷⁸ S ohľadom na odôvodnenie Generálneho advokáta je vhodné poznamenať, že programovacie jazyky sa rovnako ako bežné jazyky skladajú z podobných základných prvkov ako slovná zásoba, sémantika a syntax.⁷⁹ Programovací jazyk je možné chápať ako určitý medzistupeň medzi priamymi inštrukciami počítača (strojový kód) a ľudským myslením či prirodzeným jazykom.⁸⁰ Abstraktnosť programovacích jazykov spočíva v tom, že vytvárajú podmienky a pravidlá na písanie zdrojových kódov počítačových programov.

⁷⁷ SAMUELSON, VINJE, CORNISH, 2012. s.8.

⁷⁸ Návrhy generálneho advokáta Yves Bot prednesené 29. novembra 2011 vo veci C-406/10, SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd, bod 71.

⁷⁹ BAINBRIDGE, David. Legal protection of computer software, 5th ed. Haywards Heath: Tottel Publishing, 2008. ISBN 9781845924508. s. 71.

⁸⁰ HLAVENKA, Jiří, a kol. 1997. s. 329.

Z toho vyplýva, že programovací jazyk nemôže byť samotným vyjadrením myšlienok, keďže tieto myšlienky sú pomocou neho vyjadrené.

Problematike autorskoprávnej ochrany formátu dátových súborov sa Súdny dvor venoval stručne a bez bližšieho vymedzenia tohto pojmu došiel k podobnému záveru ako v prípade programovacích jazykov, teda že formát dátových súborov nepodlieha autorskoprávnej ochrane k počítačovým programom. Súdny dvor konštatoval, že formát dátových súborov predstavuje prvok počítačového programu, prostredníctvom ktorého používatelia využívajú niektoré jeho funkcie, pričom tento prvok nedovoľuje rozmnožovať počítačový program a teda nepredstavuje formu vyjadrenia tohto programu. Zároveň ale poznamenal, že použitie časti zdrojového kódu, týkajúcej sa formátu dátových súborov pre účely vytvorenia podobných prvkov v inom počítačovom programe, môže byť považované za čiastočné vyhotovenie rozmnoženiny podľa smernice o právnej ochrane počítačových programov. Následne dodal, že formát dátových súborov môže byť chránený všeobecným autorským právom ako dielo, pokiaľ splní kritérium pôvodnosti. Odôvodnenie Súdneho dvora ale neposkytuje jednoznačnú odpoveď na otázku, prečo formát dátových súborov nemôže podliehať autorskoprávnej ochrane počítačových programov, obzvlášť keď kopírovanie implementácie formátu dátových súborov môže predstavovať vyhotovenie rozmnoženiny podľa ustanovení o autorskoprávnej ochrane počítačových programov.

Formát dátových súborov predstavuje spôsob usporiadania dát vo vnútri dátového súboru.⁸¹ V predmetnom spore umožňovali formáty dátových súborov, aby World Programming System mohol vykonávať skripty vytvorené pre používanie v rámci systému SAS. Podľa Generálneho advokáta možno uvedené formáty „považovať za čisté formuláre, ktoré má systém SAS vyplniť údajmi zákazníka a v ktorých sú určené špecifické miesta, do ktorých musia byť zapísané konkrétne informácie na to, aby bol tento systém schopný správne v danom súbore čítať a zapisovať údaje“.⁸² Formát dátových súborov v uvedenom prípade umožňoval interoperabilitu medzi World Programming System a skriptami vytvorenými v prostredí SAS. Vzhľadom k tomu, že formát dátových súborov umožnil prepojenie a interakciu medzi World Programming

⁸¹ Ibid. s. 153.

⁸² Návrhy generálneho advokáta Yves Bot prednesené 29. novembra 2011 vo veci C-406/10, SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd, bod 79.

System a programami vytvorenými používateľmi SAS, je možné ho považovať za logické rozhranie.

V tejto súvislosti je vhodné ešte raz poznamenať, že existujú rôzne druhy rozhraní, pričom niektoré z nich môžu vyjadrovať väčšiu mieru tvorivosti ako iné, a že je potreba rozlišovať medzi implementáciou a špecifikáciou rozhraní. Podľa ustanovenia § 65 ods. 2 autorského zákona ako aj článku 1 ods. 2 smernice o právnej ochrane počítačových nepodliehajú autorskoprávnej ochrane myšlienky a princípy, ktoré sú podkladom rozhrania. Podľa Generálneho advokáta môže byť rozhranie chránené autorským právom k počítačovému programom ak jeho vyjadrenie predstavuje podstatnú časť vyjadrenia počítačového programu. Toto konštatovanie je v súlade s dichotómiou myšlienky a vyjadrenia, z ktorej vyplýva, že rozhrania nie sú *per se* vylúčené z autorskoprávnej ochrany k počítačovému programom. Musia ale spĺňať kritérium pôvodnosti a predstavovať formu vyjadrenia počítačového programu, pričom pri posudzovaní oboch požiadaviek je nutné vziať v úvahu utilitárne východiská autorskoprávnej ochrany počítačových programov, a najmä jej dôraz na zabezpečenie interoperability.

Formát dátových súborov je rozhranie, ktoré určuje, ako majú byť dáta naformátované, aby ich bol počítačový program schopný spracovať. Dáva programu inštrukcie, ktoré má vykonať, aby mohol spracovať určité dáta. SAS Institute vytvorila abstraktné pravidlá a metódy formátovania dát tak, aby mohli byť spracované programami v rámci SAS systému. WPL bez kopírovania zdrojového kódu, respektíve bez prístupu k nemu, vytvorila program, ktorý bol schopný vykonávať rovnaké úlohy ako programy SAS, v tom zmysle, že bol schopný spracovávať rovnaké dáta. WPL teda vytvorilo program, ktorý bol schopný sa prispôsobiť určitým pravidlám a metódam stanoveným systémom SAS a vykonával rovnakú funkciu spočívajúcu v spracovávaní rovnakých formátov dátových súborov.⁸³ V uvedenom prípade sa nemohlo jednať o porušenie autorských práv, nakoľko WPL napodobnila funkčnosť programov SAS, ktorej na rozdiel od vyjadrenia počítačového programu neprináleží autorskoprávna ochrana.

⁸³ SAMUELSON, VINJE, CORNISH, 2012. s.14.

Pokiaľ ide o vyjadrenie formátu dátových súborov v zdrojovom kóde⁸⁴ je možné predpokladať, že toto vyjadrenie bude veľmi limitované spôsobom vymieňania informácií medzi súborom a programom, ako aj spôsobom spracovania týchto informácií. V tomto smere je ale treba rozlišovať medzi špecifikáciou a implementáciou formátu dátových súborov, pričom je vždy treba posudzovať nakoľko spĺňajú kritérium pôvodnosti. Pokiaľ ide o špecifikáciu formátu dátových súborov je možné dôvodne predpokladať, že bude definovaná svojou technickou funkciou nakoľko, že myšlienka a vyjadrenie splynú, a teda nebude chránená autorským právom k počítačovému programom. V prípade implementácie formátu dátových súborov majú programátori počítačových programov dostatočne veľký priestor na výber a usporiadanie jednotlivých prvkov rôznymi spôsobmi, ktoré môžu spĺňať kvalitatívnu aj kvantitatívnu stránku kritéria pôvodnosti. Ak by ale implementácia formátu dátových súborov bola neoddeliteľnou súčasťou tohto funkčného prvku v takej miere, že bez jej rozmnoženia by nebolo možné umožniť interoperabilitu iných programov s týmto programom, došlo by k splynutiu myšlienky a vyjadrenia a táto implementácia by nepodliehala autorskoprávnej ochrane.

V súlade s rozhodnutím Súdneho dvora možno konštatovať, že špecifikácia formátu dátových súborov v zdrojovom kóde nie je chránená autorským právom ako počítačový program. Implementácia formátu dátových súborov ale naopak môže byť chránená autorským právom ako počítačový program, pokiaľ spĺňa kritérium pôvodnosti, z čoho vyplýva, že vytvorenie jej rozmnoženiny môže predstavovať porušenie autorských práv k počítačovému programu. Chránenie špecifikácie formátu dátových súborov autorským právom by bolo v rozpore s platnou právnou úpravou a viedlo by k obmedzeniu možnosti dosiahnuť interoperabilitu medzi počítačovými programami. Naopak, poskytovanie autorskoprávnej ochrany implementácii formátu dátových súborov v rozsahu, ktorý nebráni vytváraniu kompatibilných programov, je v súlade s dichotómiou myšlienky a vyjadrenia.

⁸⁴ Je treba odlíšiť vyjadrenie v zdrojovom kóde od formátu dátových súborov, ako prvku počítačového programu.

3.3. Špecifikácia a implementácia rozhraní z pohľadu autorského práva

Špecifikácia a implementácia rozhraní sú súčasťou zdrojového kódu počítačového programu, ktorý je chránený ako literárne dielo. Táto skutočnosť ale, ako vyplýva z analýzy uvedených rozhodnutí Súdneho dvora, sama o sebe neznamena, že tieto prvky automaticky podliehajú autorskoprávnej ochrane ako počítačové programy. Musia spĺňať kritérium pôvodnosti a najmä nesmú predstavovať myšlienky a princípy, ktoré sú podkladom rozhraní. Napriek tomu, že autorský zákon ani smernica o právnej ochrane počítačových programov explicitne nevyklučujú špecifikácie rozhraní z autorskoprávnej ochrany, možno k tomuto záveru dôjsť na základe analýzy uvedených rozhodnutí Súdneho dvora. Špecifikácia rozhrania definuje jeho funkcionality a v tomto smere predstavuje myšlienky a princípy, ktoré sú podkladom tohto rozhrania.⁸⁵ Navyše, definovanie spôsobu komunikácie rozhrania je dôležité z pohľadu funkčnosti rozhrania v rámci programu, ako aj pre vytváranie kompatibilných programov. Poskytovanie autorskoprávnej ochrany týmto častiam počítačových programov by teda znemožňovalo nielen vytváranie rozhraní s rovnakou funkcionality, ale aj dosiahnutie interoperability. To by znamenalo umelé rozšírenie rozsahu autorskoprávnej ochrany počítačových programov. Uvedené je možno aplikovať nielen na špecifikáciu formátu dátových súborov ale aj na iné druhy prepojovacích rozhraní, ako napríklad API alebo komunikačné protokoly.

Pokiaľ ide o implementáciu rozhrania, je treba brať v úvahu viacero faktorov, na základe ktorých možno stanoviť, či uvedená implementácia spadá alebo nespadá pod autorskoprávnu ochranu. Základným kritériom je pochopiteľne pôvodnosť, pričom z judikatúry Súdneho dvora plynie, že toto kritérium nie je splnené, ak je implementácia rozhrania daná jeho technickou funkciou. V takom prípade nie je možné považovať implementáciu rozhrania za formu vyjadrenia počítačového programu, ale je ju treba vnímať ako myšlienky a princípy, ktoré sú podkladom rozhrania. V tejto súvislosti je vhodné poznamenať, že funkčná povaha rozhraní je výraznejšia ako u počítačových

⁸⁵ VAN ROOIJEN, 2014. s.9.

programov všeobecne.⁸⁶ Je teda možno predpokladať, že implementácia rozhraní je v niektorých prípadoch daná ich technickou funkciou. V súlade s analyzovanými rozhodnutiami Súdneho dvora možno konštatovať, že pokiaľ implementácia rozhrania nepredstavuje neoddeliteľnú súčasť funkčnosti daného rozhrania, môže podliehať autorskoprávnej ochrane počítačových programov a jej rozmnoženie môže predstavovať porušenie autorského práva k počítačovému programu. Pri posudzovaní toho, či je implementácia rozhrania daná jeho technickou funkciou, je nutné vziať v úvahu, aký má implementácia rozhrania význam pre umožnenie interoperability, respektíve nakoľko sú vývojári kompatibilných programov limitovaní predmetnou implementáciou. Zabezpečenie interoperability je kľúčové pre podporu konkurenčného prostredia a rozvoj inovácií, ktoré sú v softvérovom odvetví prevažne kumulatívne. V tejto súvislosti je možné dôjsť k záveru, že rozsah autorskoprávnej ochrany implementácie rozhraní je treba vykladať reštriktívne v tom zmysle, že pokiaľ je implementácia rozhrania daná jeho technickou funkciou a jej rozmnoženie je pre dosiahnutie interoperability nevyhnutné, nepodlieha autorskoprávnej ochrane. Opak by predstavoval umožnenie monopolizácie základných stavebných prvkov počítačových programov, čo by mohlo s ohľadom na špecifickú povahu počítačových programov nepriaznivo vplyvať na pokrok a priemyselný rozvoj v oblasti IKT.

Napriek tomu, že sa Súdny dvor priamo nezaoberal autorskoprávnou ochranou API či komunikačných protokolov, je možné jeho všeobecné závery ohľadne ochrany rozhraní aplikovať aj na API a komunikačné protokoly. Je treba poznamenať, že rétorika Súdneho dvora v analyzovaných prípadoch je dosť blízka rozhodovacej praxi amerických súdov v oblasti autorskoprávnej ochrany počítačových programov v tom smere, že zdôrazňuje ekonomický význam vyňatia niektorých prvkov počítačových programov z autorskoprávnej ochrany.⁸⁷ Navyše argumentácia Súdneho dvora o splynutí myšlienky a vyjadrenia, či danosti určitého vyjadrenia jeho technickou funkciou je podobná použitiu tradičných doktrín amerického autorského práva - „*merger doctrine*“ a „*scènes à faire*“, v trojkrokovom postupe, ktorý aplikoval

⁸⁶ VEZZOSO, Simonetta. *Copyright, Interfaces, and a Possible Atlantic Divide*. Journal of Intellectual Property, Information Technology and Electronic Commerce Law, vol. 3. 2012. 153 – 161. s. 158. Dostupné zo SSRN: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2161487.

⁸⁷ Ibid. 155.

americký súd v spore *Computer Associates proti Altai*⁸⁸. Tento postup spočíva v abstrakcii, filtrácii a porovnávaní jednotlivých prvkov počítačových programov pre účely rozlišovania medzi chránenými vyjadreniami a nechránenými myšlienkami.

V tejto súvislosti je vhodné poznamenať, že v súčasnosti prebieha v Spojených štátoch spor dvoch lídrov globálneho softvérového trhu *Oracle proti Google*⁸⁹. Predmetom uvedeného sporu je autorskoprávna ochrana API, najmä ich štruktúry, postupnosti a organizácie (*structure, sequence, and organization*, ďalej tiež „SSO“). Spoločnosť Oracle žalovala spoločnosť Google za porušenie jej autorských práv, ktorého sa Google mala dopustiť tým, že rozmnožila SSO 37 balíkov API, ktoré sú súčasťou programovacieho prostredia Java, vyvíjaného spoločnosťou Oracle. Google vytvorila svoju vlastnú implementáciu predmetných balíkov API, ale dopustila sa rozmnoženia ich špecifikácie – presných názvov, funkcií a ich usporiadania. Vďaka rozmnoženiu predmetných špecifikácií API balíkov Java, mohli byť aplikácie vytvorené pre platformu Java spustené aj na operačnom systéme Android, vyvíjanom spoločnosťou Google. Súd prvej inštancie došiel (len pár týždňov po vydaní rozsudku Súdneho dvora vo veci *SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd*) k podobným záverom ako Súdny dvor, konštatujúc, že predmetné špecifikácie API predstavujú funkčné požiadavky k zabezpečeniu kompatibility a teda nemôžu podliehať autorskoprávnej ochrane. Odvolací súd došiel k opačnému záveru, argumentujúc že špecifikácie, ktoré Google rozmnožila, predstavovali 7000 riadkov kódu a spolu so SSO podliehali autorskoprávnej ochrane, nakoľko ich výber a usporiadanie boli výsledkom tvorivej činnosti programátorov spoločnosti Oracle. Na základe návrhu spoločnosti Google o použitie inštitútu príkazu k predloženiu veci vyššej inštancii („*writ of certiorari*“) sa k uvedenej veci mohol vyjadriť Najvyšší súd Spojených štátov amerických. Ten však návrh Google odmietol a predmetným sporom sa zaoberať nebude.⁹⁰ Rozhodnutie federálneho súdu, podľa ktorého sú špecifikácie a SSO API chránené autorským právom a Google porušila práva Oracle, teda ostáva nezmenené. Toto rozhodnutie môže predstavovať nebezpečný precedens, umožňujúci monopolizáciu významných

⁸⁸ *Computer Associates International, Inc v. Altai, Inc.* 982 F.2d. 693 (2nd Cir. 1992).

⁸⁹ Rozhodnutie súdu prvej inštancie: *Oracle Am., Inc. v. Google Inc.*, 872 F.Supp. 2d 974 (N.D. Cal. 2012), rozhodnutie odvolacieho súdu: *Oracle Am., Inc. v. Google Inc.*, 750 F.3d 1339 (Fed. Cir. 2014).

⁹⁰ Odmietnutie návrhu na predloženie veci Najvyššiemu súdu USA („*writ of certiorari*“) z dňa 29. 6. 2015. [Online] Supreme Court of the United States [Citácia: 12. 7. 2015] <http://www.supremecourt.gov/Search.aspx?FileName=/docketfiles/14-410.htm>.

stavebných prvkov počítačových programov a blokujúci ich budúci rozvoj. Zmiernenie dopadov uvedeného rozhodnutia môže ešte priniesť rozhodnutie federálneho súdu o obrane Google na základe doktríny „*fair use*“.

3.4. Prístup k rozhraniam a informáciám umožňujúcim interoperabilitu a ich implementácia

Jedným zo záverov analýzy uvedených rozhodnutí je, že špecifikácia rozhrania spravidla nepodlieha autorskoprávnej ochrane a môže byť použitá vývojármi iných počítačových programov pre účely dosiahnutia interoperability. Uvedený záver je v súlade s cieľom umožnenia interoperability počítačových programov. Na druhú stranu možno namietat, že takto nízka úroveň autorskoprávnej ochrany počítačových programov neposkytuje vývojárom počítačových programov dostatočné stimuly k investovaniu do rozvoja a inovácií, keďže výsledok ich práce môžu bez akýchkoľvek nákladov využívať iní vývojári, a ťažiť tak z výsledku ich tvorivej duševnej činnosti.

S touto námietkou ale nie je možné súhlasiť, pretože aby mohli vývojári či už komplementárnych alebo substitučných programov využívať špecifikácie rozhraní určitého programu, musia k nim mať najprv prístup. Bez prístupu k informáciám o spôsobe komunikácie určitého programu nie je možné vytvoriť kompatibilný program. Je teda na nositeľoch práv k počítačovým programom, či sa rozhodnú špecifikácie svojich rozhraní zverejniť, aby podporili vývoj kompatibilných programov a ťažili z výhod sieťového efektu, alebo či sa budú snažiť chrániť svoju pozíciu na trhu znemožňovaním prístupu konkurencie. Aby bolo možné získať prístup k informáciám potrebným na dosiahnutie interoperability, umožňuje autorský zákon a smernica o právnej ochrane počítačových programov oprávnenému používateľovi rozmnoženiny počítačového programu, počítačový program skúmať, študovať a skúšať jeho fungovanie ako aj dekompilovať strojový kód programu. Proces získavania informácií potrebných na dosiahnutie interoperability a ich následná implementácia pri vyvíjaní komplementárneho či substitučného programu sú natoľko časovo a finančne náročné, že poskytujú nositeľom práv k pôvodnému programu dostatočný časový náskok na presadenie svojho programu na trhu.⁹¹ Umožnenie získania prístupu k informáciám

⁹¹ VAN ROOIJEN, 2014. s. 20.

potrebným na dosiahnutie interoperability zdôrazňuje význam rozlišovania chránených foriem vyjadrenia počítačových programov a nechránených myšlienok.

Uvedené zákonné licencie k počítačovým programom sa rovnako ako iné zákonné obmedzenia autorského práva uplatnia iba v prípade splnenia podmienok stanovených v tzv. trojkrovom teste, vyjadrenom v § 29 autorského zákona. Podľa tohto testu možno výnimky a obmedzenia autorského práva uplatniť iba v zvláštnych prípadoch stanovených v tomto zákone, ak také použitie diela nie je v rozpore s bežným spôsobom použitia diela a ak ním nie sú dotknuté oprávnené záujmy autora.

3.4.1. Skúmanie, študovanie a skúšanie fungovania počítačového programu

Podľa ustanovenia § 66 ods. 1 písm. d) autorského zákona, nezasahuje do autorského práva oprávnený používateľ, ktorý skúma, študuje alebo skúša sám alebo ním poverená osoba funkčnosť počítačového programu pre účely zistenia myšlienok a princípov, na ktorých je založený ktorýkoľvek prvok počítačového programu, pokiaľ tak koná pri takom zavádzaní, uložení počítačového programu do pamäte počítača alebo pri jeho zobrazení, prevádzke či prenose, ku ktorému je oprávnený. Táto metóda skúmania funkčnosti počítačového programu prostredníctvom jeho spúšťania za rôznych podmienok, ktorej účelom je zistenie myšlienok a princípov určujúcich správanie tohto programu, bez použitia akýchkoľvek informácií zo zdrojového kódu, je známa aj ako tzv. „*black-box testing*“ alebo interpretácia.⁹² Uvedené ustanovenie je implementáciou článku 5 ods. 3 smernice o právnej ochrane počítačových programov, ktorý je uvedený ako výnimky z úkonov podliehajúcich obmedzeniam. Autorský zákon, vychádzajúc zo smernice o právnej ochrane počítačových programov, stanovuje, že interpretáciu nie je možné dohodou zúžiť ani vylúčiť. Východiskom uvedených ustanovení je, v zmysle dichotómie myšlienky a vyjadrenia, umožniť oprávneným používateľom počítačových programov prístup k týmto myšlienkam zákonným spôsobom.

V prípade *SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd* sa Súdny dvor zaoberal otázkou, či osoba, ktorá získala rozmnoženinu počítačového programu na základe

⁹² GRAEF, Inge. *How can Software Interoperability be achieved under European Competition Law and Related Regimes?* Journal of European Competition Law & Practice, vol. 5, no. 1. 2014. 16-19. s. 12.
Dostupné z:
<http://jeclap.oxfordjournals.org/content/5/1/6.full.pdf?keytype=ref&ijkey=NhuUn3YxqFJGzIg>.

licencie, je oprávnená bez súhlasu nositeľa autorského práva k tomuto programu vykonať interpretáciu uvedeného programu, na účely zistenia myšlienok a princípov, na ktorých je založený ktorýkoľvek prvok programu, ak vykonáva úkony, na ktoré sa vzťahuje daná licencia s cieľom, ktorým prekračuje rámec stanovený touto licenciou. V uvedenom prípade bolo zrejmé, že spoločnosť WPL zakúpila rozmnoženiny výučbovej verzie programu SAS Institute na základe *click-through* licencie, ktorú nie je možné uzatvoriť inak ako kliknutím a súhlasom s licenčnými podmienkami predtým, než nadobúdateľ získa prístup k softvéru. Predmetná licencia bola obmedzená iba na nevýrobné účely. Spoločnosť WPL ale prekročila hranice tejto licencie tým, že počítačový program študovala pre účely vytvorenia nezávislého kompatibilného programu. Je dôležité pripomenúť, že spoločnosť WPL nemala prístup k zdrojovému kódu programu SAS Institute.

Súdny dvor poukázal na súvislosť medzi výnimkou, ktorá umožňuje interpretáciu počítačového programu a dichotómiou myšlienky a vyjadrenia. Zmyslom stanovenia výnimky pre interpretáciu počítačového programu je zabezpečiť, aby nositeľ autorských práv k počítačovému programu nemohol prostredníctvom licenčnej zmluvy chrániť myšlienky a princípy, na ktorých sú založené jednotlivé prvky počítačového programu. Súdny dvor ďalej zdôraznil, že *„osobe, ktorá má právo používať počítačový program, nemožno brániť v činnosti potrebnej na skúmanie, štúdium alebo testovanie fungovania programu pod podmienkou, že tieto činnosti neporušujú autorské právo k danému programu“*.⁹³ Spoločnosť WPL skúmala program SAS Institute pre účely vytvorenia nezávislého kompatibilného programu s rovnakou funkcionalitou ako interpretovaný program. V tejto súvislosti je treba pripomenúť jeden zo záverov predchádzajúcej časti diplomovej práce, a to, že reprodukovanie funkcionality počítačového programu nepredstavuje porušenie autorského práva k danému programu, obzvlášť ak spoločnosť WPL nemala prístup k zdrojovému kódu interpretovaného programu.

Na základe uvedeného došiel Súdny dvor k záveru, že výnimku interpretácie počítačového programu je treba vykladať v tom zmysle, že osoba, ktorá získala rozmnoženinu počítačového programu na základe licencie, je oprávnená tento program interpretovať v zmysle čl. 5 ods. 3 smernice o právnej ochrane počítačových programov

⁹³ Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 2. mája 2012 vo veci C-406/10, SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd. Bod 56.

bez súhlasu nositeľa autorského práva, ak vykonáva úkony, na ktoré sa vzťahuje daná licencia alebo úkony potrebné na používanie počítačového programu, ktoré spočívajú v zavádzaní a prevádzke, a pod podmienkou, že tieto úkony neporušujú výlučné právo nositeľa autorského práva k danému programu. Záver Súdneho dvora potvrdzuje utilitárne východiská autorskoprávnej ochrany počítačových programov a zároveň poukazuje na potrebu výkladu jednotlivých ustanovení smernice o právnej ochrane počítačových programov v prospech umožnenia interoperability, čo môže slúžiť ako interpretačná pomôcka pri výklade problematických ustanovení upravujúcich dekompiláciu, ktorú takisto nie je možné vylúčiť dohodou.

3.4.2. Dekompilácia

Podľa ustanovenia § 66 ods. 1 písm. e) autorského zákona, nezasahuje do autorského práva oprávnený používateľ rozmnoženiny počítačového programu, ak *„rozmnožuje kód alebo prekládá jeho formu pri rozmnožovaní počítačového programu alebo pri jeho preklade či inom zpracovaní, úprave či inej zmene, je-li k ní oprávněn, a to samostatně nebo prostřednictvím jím pověřené osoby, jsou-li takové rozmnožování nebo překlad nezbytné k získání informací potřebných k dosažení vzájemného funkčního propojení nezávisle vytvořeného počítačového programu s jinými počítačovými programy, jestliže informace potřebné k dosažení vzájemného funkčního propojení nejsou pro takové osoby dříve jinak snadno a rychle dostupné a tato činnost se omezuje na ty části počítačového programu, které jsou potřebné k dosažení vzájemného funkčního propojení“*. Ďalšie podmienky aplikácie tejto zákonnej licencie sú rozvedené v ustanovení § 66 ods. 4 autorského zákona, podľa ktorého nesmú byť informácie získané prostredníctvom dekompilácie poskytnuté iným osobám, ibaže je to nevyhnutné na dosiahnutie interoperability nezávisle vytvoreného počítačového programu, ani využité na iné účely ako na dosiahnutie interoperability nezávisle vytvoreného programu. Tieto informácie navyše nesmú byť využité ani na vývoj, zhotovenie alebo na obchodné využitie počítačového programu podobného tomuto počítačovému programu v jeho vyjadrení, alebo na iné jednanie ohrozujúce alebo porušujúce právo autorské.

Výnimka z autorskoprávnej ochrany počítačových programov umožňujúca dekompiláciu počítačového programu je koncipovaná veľmi úzko a jej aplikácia je

striktne viazaná na účely dosiahnutia interoperability. Spôsob, ktorý zákonodarca zvolil pre vyjadrenie tejto výnimky, t.j. rozdelenie do dvoch ustanovení, reflektuje samotný proces vývoja kompatibilných počítačových programov na základe dekompilácie iného programu, ktorý sa skladá z dvoch častí: získavania informácií prostredníctvom prekladu strojového kódu do zdrojového kódu, a následnej implementácie týchto informácií pri vytváraní nezávislého počítačového programu.

V procese získavania informácií dochádza k rozmnoženiu kódu počítačového programu a k preloženiu formy kódu počítačového programu, čo by predstavovalo porušenie majetkového autorského práva na rozmnožovanie diela podľa § 13 a § 66 ods. 2 autorského zákona a osobnostného autorského práva na nedotknuteľnosť diela podľa § 11 ods. 3 autorského zákona.⁹⁴ Zákonná licencia obsiahnutá v § 66 ods. 1 písm. e) sa vzťahuje práve na tieto spôsoby použitia autorského diela. Použitie počítačového programu uvedenými spôsobmi bude spadať do tejto zákonnej licencie v prípade splnenia nasledujúcich podmienok: rozmnoženina kódu alebo jeho preklad boli vytvorené oprávneným používateľom, alebo osobou ním poverenou, rozmnožovanie alebo preklad kódu sú nevyhnutné na získanie informácií potrebných na dosiahnutie interoperability nezávisle vytvoreného počítačového programu s inými počítačovými programami, požadované informácie nie sú pre také osoby inak skôr ľahko a rýchlo dostupné, a získanie týchto informácií je obmedzené na tie časti počítačového programu, ktoré sú potrebné na dosiahnutie interoperability. Dekompilácia teda nebude možná v prípade, že informácie potrebné na dosiahnutie interoperability sú ľahko prístupné napríklad z odbornej literatúry dostupnej na trhu alebo boli sprístupnené samotným autorom, ako tomu je v mnohých prípadoch. Podmienenie aplikácie tejto zákonnej licencie nedostupnosťou informácií potrebných na dosiahnutie interoperability svedčí o úmysle zákonodarcu motivovať nositeľov práv k počítačovým programom, aby tieto informácie licencovali, pretože v opačnom prípade majú tretie osoby možnosť daný počítačový program dekompilovať v rámci zákonnej licencie.⁹⁵

Ustanovenie § 66 ods. 1 písm. e) autorského zákona, umožňujúce použitie počítačového programu na získanie informácií potrebných na dosiahnutie interoperability oprávneným používateľom, požaduje, aby bol tento používateľ ešte oprávnený

⁹⁴ TELEČ, TŮMA, 2007, s. 630.

⁹⁵ SAMUELSON, 2008, s. 1965.

k rozmnožovaniu alebo prekladu kódu, či k inému spracovaniu, úprave alebo jeho zmene. Je na mieste podotknúť, že sa nejedná o zdvojenie požiadavky oprávnenosti používateľa k použitiu počítačového programu, ale o úmysel zákonodarcu obsiahnuť prípady zákonného oprávnenia (§ 66 ods. 1 písm. a) a b) a ods. 2 autorského zákona) či licenčného oprávnenia. Za oprávneného používateľa rozmnoženiny počítačového programu autorský zákon považuje oprávneného nadobúdateľa rozmnoženiny počítačového programu, ktorý má vlastnícke či iné právo k rozmnoženine počítačového programu, a to pre účely jej využitia, nie pre účely jej ďalšieho prevodu, ako aj oprávneného nadobúdateľa licencie alebo inú osobu oprávnenú používať rozmnoženinu počítačového programu. Použitie počítačového programu v procese dekompilácie pre účely dosiahnutia interoperability nie je možné vylúčiť ani obmedziť v licenčnej zmluve. Takéto zmluvné ustanovenie by bolo neplatné *ex tunc*. Cieľom tejto zákonnej licencie je umožniť prístup k myšlienkam a princípom, na ktorých sú založené jednotlivé prvky počítačového programu a obmedziť možnosť nositeľov práv k počítačovým programom zabrániť tomuto prístupu prostredníctvom licenčných zmlúv.

Pred prijatím smernice o právnej ochrane počítačových programov sa viedli rozsiahle diskusie o tom, či sa zákonná licencia umožňujúca dekompiláciu, má vzťahovať len na dosiahnutie vertikálnej interoperability alebo aj na dosiahnutie horizontálnej interoperability. Výsledkom týchto debát bola zmena pôvodného návrhu smernice, ktorý umožňoval iba vertikálnu interoperabilitu, t.j. interoperabilitu nezávisle vytvorených programov s dekompilovaným programom, pričom počítal s dekompilovaným programom ako s platformou, a s nezávisle vytváranými programami ako programovými aplikáciami kompatibilnými s touto platformou. Znenie pôvodného návrhu smernice o právnej ochrane počítačových programov umožňovalo dekompiláciu, pokiaľ bola nevyhnutná na dosiahnutie interoperability nezávisle vytvoreného počítačového programu s „*pôvodným počítačovým programom*“. Slová „*pôvodný počítačový program*“ boli zmenené tak, aby predmetné ustanovenie umožňovalo dekompiláciu tam, kde je nevyhnutná na získanie informácie potrebnej na dosiahnutie interoperability nezávisle vytvoreného počítačového programu s „*inými*

počítačovými programami“.⁹⁶ Toto znenie bolo implementované do autorského zákona, ktorý umožňuje dekompiláciu, pokiaľ je nevyhnutná na získanie informácií potrebných na dosiahnutie vzájomného funkčného prepojenia nezávisle vytvoreného počítačového programu s inými počítačovými programami. Z toho vyplýva, že nezávisle vytvorený počítačový program môže byť platformou kompatibilnou s programovými aplikáciami vytvorenými pre pôvodnú platformu, t.j. pre dekompilovaný program, a teda môže predstavovať priamu konkurenciu dekompilovaného programu.⁹⁷

Uvedené konštatovanie je v súlade so zákonnými obmedzeniami stanovujúcimi podmienky použitia informácií získaných dekompiláciou. Z ustanovenia § 66 ods. 4 autorského zákona vyplýva, že informácie získané dekompiláciou nemôžu byť poskytnuté iným osobám, ibaže je to nevyhnutné na dosiahnutie interoperability nezávisle vytvoreného počítačového programu, ani využité na iné účely ako na dosiahnutie interoperability nezávisle vytvoreného programu, a nesmú byť využité ani na vývoj, zhotovenie alebo na obchodné využitie počítačového programu podobného dekompilovanému počítačovému programu v jeho vyjadrení alebo na iné konanie ohrozujúce alebo porušujúce právo autorské.

Znenie posledného obmedzenia môže navádzať dojem, že toto obmedzenie vylučuje dekompiláciu počítačového programu pre účely vytvorenia obchodného substitútu dekompilovaného programu, t.j. pre účely dosiahnutia horizontálnej interoperability. S takýmto výkladom ale možno polemizovať. Ako bolo uvedené vyššie, autorský zákon umožňuje dekompiláciu, pokiaľ je nevyhnutná na dosiahnutie interoperability nezávisle vytvoreného počítačového programu s inými počítačovými programami. To znamená, že informácie získané dekompiláciou možno použiť na vytvorenie počítačového programu, ktorý bude kompatibilný s aplikačnými programami dekompilovaného programu, čo zahŕňa aj vytvorenie obchodného substitútu dekompilovaného programu. Pri vytváraní takého počítačového programu pracujú vývojári s informáciami, ktoré získali prostredníctvom dekompilácie, a tieto informácie implementujú do nového programu, ktorý napodobňuje funkcionality dekompilovaného programu. Dochádza tak

⁹⁶ VINJE, Thomas C. *The Legislative History of the EC Software Directive*, in LEHMAN, Michael, TAPPER, Colin. *A Handbook of European Software Law*. Oxford: Oxford University Press, 1993. ISBN 0-19-825754-6.

⁹⁷ VAN ROOIJEN, 2014, s.27.

k použitiu informácií a napodobňovaniu funkcionality počítačového programu, na čo sa nevzťahuje autorskoprávna ochrana. Obmedzenie tejto výnimky sa vzťahuje na využitie informácií získaných dekompiláciou na vývoj, zhotovenie alebo na obchodné využitie počítačového programu podobného tomuto počítačovému programu v jeho vyjadrení alebo na iné jednanie ohrozujúce alebo porušujúce právo autorské. Zákonodarca tu dôsledne rozlišuje medzi informáciami, ktoré sú získané dekompiláciou a môžu byť použité na vytváranie nezávislého počítačového programu a medzi vyjadrením dekompilovaného programu, ktoré nesmie novovytvorený program napodobňovať. Z uvedeného vyplýva, že obmedzenie výnimky sa vzťahuje iba na vytváranie programu podobného v jeho vyjadrení, nie v jeho funkcionalite. Opačný výklad by bol v rozpore so základnými zásadami autorského práva ako aj utilitárnymi východiskami a cieľmi autorskoprávnej ochrany k počítačovým programom.

K argumentu, že takýto výklad neberie v úvahu obecné ustanovenie o výnimkách a obmedzeniach autorského práva, tzv. trojkrokový test, je treba uviesť, že použitie myšlienok a princípov, na ktorých sú založené jednotlivé prvky počítačového programu, nemôže neodôvodnene zasahovať do právom chránených záujmov autora, pretože autorské právo tieto myšlienky a princípy nechráni. K použitiu počítačového programu dochádza pri rozmnožovaní a preklade kódu počas dekompilácie, na čo sa vzťahuje špeciálna zákonná licencia podľa § 66 autorského zákona, ako aj trojkrokový test. Táto špeciálna zákonná licencia je navyše limitovaná obmedzením spôsobu použitia získaných informácií pre účely umožnenia interoperability. Toto dodatočné obmedzenie ale nie je autorskoprávnej povahy, a preto naň nie je možné aplikovať trojkrokový test.

Výklad zákonnej licencie, umožňujúci dekompiláciu pre účely dosiahnutia vertikálnej ale aj horizontálnej interoperability, vyplýva zo znenia predmetného ustanovenia, z rokování, ktoré predchádzali prijatiu smernice, zo základnej zásady autorského práva, podľa ktorej myšlienky nepodliehajú autorskoprávnej ochrane a z utilitárnej koncepcie autorskoprávnej ochrany k počítačovým programom, ktorá zdôrazňuje potrebu a význam dosiahnutia interoperability. Význam dosiahnutia interoperability je zdôraznený aj v smernici informačnej spoločnosti, ktorej odôvodnenie 54 upozorňuje, že je potrebné podporovať zlučiteľnosť a interoperačnú schopnosť rôznych systémov, a že je veľmi žiaduce podporovať rozvoj globálnych systémov.

Ďalšie obmedzenie, stanovujúce, že informácie získané dekompiláciou nemôžu byť využité na iné účely ako na dosiahnutie interoperability nezávisle vytvoreného programu, potvrdzuje, že zákonná licencia, umožňujúca dekompiláciu počítačového programu sa striktnie vzťahuje iba na účely dosiahnutia interoperability.

Problematickým obmedzením použitia informácií získaných dekompiláciou je podmienka, že tieto informácie nemôžu byť poskytnuté iným osobám, ibaže je to nevyhnutné na dosiahnutie interoperability nezávisle vytvoreného počítačového programu. Je otázne, v akom rozsahu umožňuje toto obmedzenie použitie informácií získaných dekompiláciou pri kolaboratívnych a decentralizovaných modeloch vytvárania počítačových programov, akým je napríklad *open source*. Toto ustanovenie bolo prijímané v rámci smernice o právnej ochrane počítačových programov v dobe, keď *open-source* projekty nemali taký význam ako dnes. Vytváranie *open-source* počítačových programov je často decentralizované a kolaboratívne, pričom na jednom projekte pracuje viacero nezávislých osôb, ktoré si vymieňajú nápady a informácie a jedným zo základných pravidiel *open-source* licencií je, že výsledok ich činnosti, t.j. zdrojový kód musí byť zverejnený. Predpokladajúc, že sa určitá skupina osôb rozhodne dekompilovať program pre účely zistenia špecifikácií jeho API, ako aj ďalších informácií potrebných na dosiahnutie interoperability, je otázne, či tieto informácie môžu jednotlivé osoby medzi sebou zákonne šíriť a či môžu zverejniť zdrojový kód novovytvoreného programu spolu s poznámkami k nemu.

Na základe uvedených rozhodnutí Súdneho dvora možno konštatovať, že niektoré časti zdrojového kódu, najmä špecifikácie niektorých rozhraní, môžu predstavovať autorským právom nechránené myšlienky, a teda môžu byť použité pri vytváraní nezávislého kompatibilného programu. Zverejnením zdrojového kódu takto vytvoreného nezávislého programu môže dôjsť k zverejneniu špecifikácií rozhraní, respektíve iných nechránených myšlienok jednotlivých prvkov počítačového programu získaných dekompiláciou, čo by bolo v rozpore s obmedzením použitia informácií získaných dekompiláciou.⁹⁸ Predmetné obmedzenie sa nevzťahuje na situácie, keď je zverejnenie získaných informácií nevyhnutné na dosiahnutie interoperability nezávisle vytvoreného počítačového programu. Je však otázne, do akej miery je zverejnenie

⁹⁸ MORANDO. 2009. s. 128 – 129.

zdrojového kódu nezávislého počítačového programu vytvoreného na základe *open-source* licencií za použitia informácií získaných dekompiláciou iného programu nevyhnutné na dosiahnutie interoperability týchto programov. Interpretovanie tohto obmedzenia tak, že použitie informácií získaných dekompiláciou pri *open-source* projektoch nie je možné, by mohlo brániť rozvoju nielen *open-source* počítačových programov ale aj iných decentralizovaných a kolaboratívnych modelov vývoja počítačových programov, čo by mohlo nepriaznivo vplývať na technologický rozvoj. Klarifikáciu tejto záležitosti by mohla priniesť interpretácia tohto obmedzenia zo strany Súdneho dvora.

3.4.3. Vzťah interpretácie, dekompilácie a obchodného tajomstva

Podľa ustanovenia § 105 autorského zákona nevylučuje ochrana diel podľa tohto zákona ochranu stanovenú zvláštnymi predpismi. Článok 8 smernice o právnej ochrane počítačových programov stanoví, že ustanovenia tejto smernice sa nedotýkajú žiadnych iných právnych ustanovení, vzťahujúcich sa najmä na patentové právo, ochranné známky, nekalú súťaž, obchodné tajomstvo, ochranu polovodičových výrobkov alebo zmluvné právo. Zákonné licencie pre interpretáciu a dekompiláciu nie je možné vylúčiť zmluvným zjednaním.

Ako bolo v predchádzajúcich častiach diplomovej práce naznačené, špecifikácie rozhraní ale aj iné informácie potrebné na dosiahnutie interoperability, sú komerčne veľmi cenné pretože umožňujú nositeľom práv k počítačovým programom využívať výhody sieťových efektov. Za týmto účelom sa veľa spoločností rozhodne chrániť tieto informácie ako obchodné tajomstvá.⁹⁹ Podľa ustanovenia § 504 zákona č. 89/2012 Sb., občianskeho zákonníka (ďalej len „občiansky zákonník“), tvoria obchodné tajomstvo konkurenčne významné, určiteľné, oceniteľné a v príslušných kruhoch bežne nedostupné skutočnosti, ktoré súvisia so závodom a ktorých vlastníci zabezpečujú vo svojom záujme zodpovedajúcim spôsobom ich utajenie. Predmetom obchodného tajomstva môže byť know-how, technická a výrobná dokumentácia počítačového

⁹⁹ SAMUELSON, Pamela. *The Strange Odyssey of Software Interfaces and Intellectual Property Law*. UC Berkeley Public Law Research Paper No. 1323818. University of California, Berkeley, December 2008. s. 3. Dostupné zo SSRN: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1323818.

programu, vrátane zdrojového a strojového kódu, programovacej dokumentácie, databáz, atď.¹⁰⁰

Špecifikácie rozhraní ako aj ďalšie informácie potrebné na dosiahnutie interoperability sú konkurenčne významné, určiteľné, oceníteľné, v príslušných kruhoch bežne nedostupné skutočnosti, ktoré súvisia so závozom. Dôležitou podmienkou ale je, že nositeľ práv k počítačovému programu zabezpečuje vo svojom záujme zodpovedajúcim spôsobom ich utajenie. Na zabezpečenie utajenia informácií potrebných na dosiahnutie interoperability môžu nositelia práv využiť rôzne spôsoby, najmä licenčné zjednaná, technické prostriedky ochrany či nezverejnenie zdrojového kódu a API.¹⁰¹

Obchodné tajomstvo môže byť podľa § 2985 občianskeho zákonníka porušené konaním, prostredníctvom ktorého osoba takto konajúca inej osobe neoprávnené oznámi, sprístupní, pre seba alebo pre iného využije obchodné tajomstvo, ktoré môže byť využité v súťaži, a o ktorom sa dozvedel tým, že mu bolo zverené alebo sa inak stalo prístupným na základe jeho pracovného pomeru k nositeľovi práv, na základe iného vzťahu k nemu, prípadne v rámci výkonu funkcie, alebo vlastným či cudzím konaním odporujúcim zákonu. Ochrana obchodného tajomstva ale neporušuje získanie a použitie informácií potrebných na dosiahnutie interoperability v rámci zákonných licencií na interpretáciu a dekompiláciu. Keďže tieto zákonné licencie umožňujú zákonný spôsob prístupu a využitia informácií chránených ako obchodné tajomstvo, obsahujú striktné podmienky obmedzujúce použitie týchto licencií. Získavanie a implementácia informácií potrebných na dosiahnutie interoperability je ale natoľko časovo a finančne náročný proces, že nemožno hovoriť o tom, že by tieto zákonné licencie umožňovali parazitovanie na výsledku tvorivej duševnej činnosti nositeľov práv k interpretovanému či dekompilovanému programu.

Zákonná licencia umožňujúca dekompiláciu je rozdelená do dvoch ustanovení a to § 66 ods. 1 písm. e) a § 66 ods. 4 autorského zákona. Prvé ustanovenie stanovuje podmienky, ktoré musia byť splnené pri získavaní informácií dekompiláciou. V priebehu tohto procesu dochádza k použitiu autorského diela, ku ktorému je mimo tejto zákonnej

¹⁰⁰ MAISNER, a kol. 2011, s. 20 – 22.

¹⁰¹ LIPTON, Jacqueline D. *IP's Problem Child: Shifting the Paradigms for Software Protection*. Hastings Law Journal, University of Akron, 2006. s. 33. Dostupné zo SSRN: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=901604.

licencie potrebný súhlas nositeľa práv k počítačovému programu. Porušenie týchto podmienok predstavuje neoprávnené použitie autorského diela, teda porušenie autorských práv k počítačovému programu.

Druhé ustanovenie, tvoriace túto zákonnú licenciu, stanovuje podmienky, ktoré musia byť splnené pri použití získaných informácií. Keďže autorské právo neposkytuje ochranu myšlienkam, nemožno porušenie týchto podmienok klasifikovať ako porušenie autorských práv k počítačovému programu, ale ako nekalosúťažné konanie.¹⁰² Podľa generálnej klauzule definujúcej nekalú súťaž v § 2976 občianskeho zákonníka sa dopustí nekalej súťaže ten, kto sa dostane v hospodárskom styku do rozporu s dobrými mravmi súťaže konaním schopným privodiť ujmu iným súťažiteľom alebo zákazníkom. Nositeľ práv k počítačovému programu, ktorého právo bolo nekalou súťažou ohrozené alebo porušené, môže proti rušiteľovi požadovať, aby sa nekalej súťaže zdržal, aby odstránil závadný stav, primerané zadostučinenie, náhradu škody alebo bezdôvodné obohatenie.

V súvislosti s podmienkami obmedzujúcimi použitie získaných informácií je treba poukázať na poslednú vetu § 66 ods. 6 autorského zákona, podľa ktorej nie je možné zákonnú licenciu stanovenú v § 66 ods. 1 písm. e) autorského zákona zúžiť dohodou. To znamená, že nie je možné zúžiť alebo vylúčiť zákonnú licenciu, umožňujúcu získavanie informácií dekompiláciou. Autorský zákon ale neobsahuje ustanovenie, na základe ktorého nie je možné dohodou zúžiť alebo vylúčiť použitie získaných informácií, podľa § 66 ods. 4 autorského zákona. Autorský zákon teda výslovne nerieši situáciu, keď nositeľ práv k počítačovému programu stanoví v licenčnej zmluve, že informácie získané dekompiláciou podliehajú obchodnému tajomstvu. Takéto zmluvné ustanovenie by nezúžilo zákonnú licenciu stanovenú v § 66 ods. 1 písm. e) autorského zákona, iba by obmedzovalo použitie získaných informácií.

O platnosti takéhoto zmluvného ustanovenia možno polemizovať, obzvlášť keď autorský zákon stanoví, že ochrana podľa tohto zákona nevyučuje ochranu stanovenú zvláštnymi predpismi. Smernica o právnej ochrane počítačových programov síce stanoví, že ustanovenia smernice sa nedotýkajú iných právnych ustanovení, zároveň ale dodáva, že zmluvné ustanovenia, ktoré sú v rozpore s článkom 6, sú neplatné od

¹⁰² MORANDO, 2009. s. 124.

počiatku. Článok 6 smernice obsahuje zákonnú licenciu na získanie informácií potrebných na dosiahnutie interoperability dekompiláciou, vrátane podmienok použitia takto získaných informácií. Podľa smernice sa teda neplatnosť dohody, ktorá by zakazovala výnimku pre získavanie informácií dekompiláciou a ich následné implementovanie pre účely dosiahnutia interoperability, vzťahuje na obe časti tohto procesu. Možnosť dohodou vylúčiť použitie informácií potrebných na dosiahnutie interoperability získaných dekompiláciou, by bola v rozpore s cieľmi autorskoprávnej ochrany počítačových programov, najmä s umožnením dosiahnutia interoperability.

Napriek tomu, že platnosť uvedeného zmluvného ustanovenia je možné považovať za spornú a podľa občianskeho zákonníka je treba na právne konanie hľadieť skôr ako na platné než ako neplatné, je nutné konštatovať, že umožnenie zmluvného vylúčenia použitia informácií získaných na základe zákonnej licencie podľa § 66 ods. 1 písm. e) autorského zákona, by bolo v rozpore s účelom uvedenej zákonnej licencie. V súlade s účelom uvedenej zákonnej licencie, je treba zákaz jej vylúčenia či zúženia dohodou interpretovať tak, že sa vzťahuje na obe časti procesu dosiahnutia interoperability nezávisle vytvoreného počítačového programu prostredníctvom informácií získaných dekompiláciou.

4. Interoperabilita počítačových programov z pohľadu patentového práva

Predmetom patentovej ochrany sú podľa patentového zákona¹⁰³ vynálezy, pričom § 3 patentového zákona stanoví, že tieto vynálezy musia byť nové, byť výsledkom vynálezcovskej činnosti a byť priemyselne využiteľné. Novosť, vynálezcovská činnosť a priemyselná využiteľnosť sú základné hmotnoprávne podmienky, ktoré musí vynález spĺňať aby mohol byť chránený patentovým právom. Zároveň sa ale musí jednať o vynález, ktorý predstavuje určité technické riešenie, respektíve spôsob dosiahnutia technického riešenia pomocou technických prostriedkov.¹⁰⁴ Za vynálezy sa nepovažujú najmä objavy, vedecké teórie a matematické metódy, estetické výtvyry, plány, pravidlá a spôsoby vykonávania duševnej činnosti, hrania hier, alebo obchodnej činnosti, programy počítačov a podávanie informácií. Podobné ustanovenie obsahuje aj Európsky patentový dohovor, ktorý v článku 52 ods. 2 písm. c) výslovne uvádza, že počítačové programy sa nepovažujú za vynálezy. Európsky patentový dohovor ale ďalej upresňuje, že patentovateľnosť uvedených predmetov a činností je vylúčená len v rozsahu, v akom sa európska patentová prihláška alebo európsky patent vzťahuje na tieto predmety alebo činnosti. Z uvedeného vyplýva, že počítačové programy ako také nemôžu predstavovať vynálezy a teda nemôžu podliehať patentovej ochrane.

Počítačové programy sú ale funkčné diela, ktoré často implementujú určité technické riešenie. Z rozhodovacej praxe Európskeho patentového úradu (ďalej len „EPÚ“) vyplýva, že počítačové programy, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou nejakého technického riešenia, predstavujú vynálezy realizované počítačom, ktoré môžu byť chránené patentovým právom za predpokladu, že budú splnené všetky hmotnoprávne a procesnoprávne kritéria.

4.1. Prístup EPÚ k patentovateľnosti počítačových programov

Počítačové programy *per se* nemôžu byť chránené patentovým právom, nakoľko predmetom patentovej ochrany môže byť iba vynález, ktorý je technickým riešením.

¹⁰³ Zákon č. 527/1990 Sb. ze dne 27. listopadu 1990 o vynálezích a zlepšovacích návrzích.

¹⁰⁴ HORÁČEK, Roman, ČADA, Karel, HAJN, Petr. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 2. Vydání. Praha: C.H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-417-9. s. 25.

Pokiaľ má ale počítačový program technický efekt, respektíve poskytuje technické riešenie, môže byť patentovateľný ako vynález realizovaný počítačom.¹⁰⁵ K problematike, kedy predstavuje počítačový program technické riešenie a môže byť chránený právom priemyselného vlastníctva, existuje rozsiahla rozhodovacia prax EPÚ, ktorá sa postupom času vyvíjala.

V roku 1986 vydal Odvolací senát EPÚ významné rozhodnutie vo veci *Vicom*¹⁰⁶, týkajúce sa patentových nárokov na spôsob digitálneho spracovania snímok využívajúci počítačový program a zariadenie vykonávajúce toto spracovanie. Odvolací senát konštatoval, že patentové nároky sa netýkajú počítačového programu ako takého, ale technického riešenia vykonávaného prostredníctvom počítačového programu, ktoré môže byť predmetom patentovej ochrany. Odvolací senát poukázal na rozdiel medzi „čistým“ matematickým algoritmom, ktorý je iba abstraktným konceptom bez priameho technického výsledku a „aplikovaným“ algoritmom využívaným v rámci technického procesu na dosiahnutie technického riešenia. Dôležitým z pohľadu patentovateľnosti vynálezov realizovaných počítačom bolo konštatovanie, že vynálezu, ktorý by bol patentovateľný podľa bežných kritérií, by nemala byť odopretá priemyselno-právna ochrana len z dôvodu, že je realizovaný pomocou moderných technických prostriedkov vo forme počítačového programu.¹⁰⁷

Odvolací senát EPÚ použil podobnú argumentáciu aj vo veci *Koch & Sterzel*¹⁰⁸ keď došiel k záveru, že nie je možné odmietnuť patentovú ochranu röntgenového prístroja iba na základe skutočnosti, že predmetný vynález zahŕňa počítačový program. Vychádzajúc z rovnakej logiky aj vo veci *Text processing/IBM*¹⁰⁹, odvolací senát konštatoval, že sa nejedná o počítačom realizovaný vynález, ak prínos spočíva iba v samotnom počítačovom programe bez technického výsledku.

Ponímanie toho, čo predstavuje vynález realizovaný počítačom sa v nasledujúcich rokoch rozšírilo, pričom veľmi významné boli rozhodnutia odvolacieho senátu vo

¹⁰⁵ HORÁČEK, ČADA, HAJN, 2011. s. 32.

¹⁰⁶ Rozhodnutie Odvolacieho senátu EPÚ č. T 208/84 Computer related invention/Vicom [1987] OJ EPO 14.

¹⁰⁷ LEITH, Philip. *Software and Patents in Europe*. Cambridge: Cambridge University Press, 2007. str. 29. ISBN 978-0-521-86839-6.

¹⁰⁸ Rozhodnutie Odvolacieho senátu EPÚ č. T 0026/86 X-Ray Apparatus/Koch & Sterzel [1987] OJ EPO 585.

¹⁰⁹ Rozhodnutie Odvolacieho senátu EPÚ č. T 0038/86 Text processing/IBM [1989] OJ EPO 118.

veciach *IBM/počítačový program 1*¹¹⁰ a *IBM/počítačový program 2*¹¹¹. Podľa uvedených rozhodnutí, môže byť počítačový program predstavujúci výrobok patentovateľný, pokiaľ jeho účinok v rámci použitia presahuje bežnú interakciu medzi programom a počítačom. Z uvedeného teda vyplýva, že počítačový program ako výrobok môže byť patentovateľný v prípade, že má potenciálny technický efekt, ktorý presahuje rámec bežnej fyzikálnej interakcie medzi počítačovým programom a počítačom.¹¹²

Kritérium potenciálneho technického efektu bolo bližšie vymedzené v rozhodnutí odvolacieho senátu EPÚ vo veci *Pension Benefit Systems Partnership*¹¹³. Patentové nároky v uvedenej veci sa týkali metódy kontroly dôchodkového programu a zariadenia vykonávajúceho uvedenú metódu, ktoré spočívalo v počítači spracováajúcom údaje prostredníctvom počítačového programu. Odvolací senát došiel k záveru, že predmetná metóda kontroly dôchodkového programu nepredstavuje vynález podľa ustanovenia článku 52 ods. 2 písm. c) Európskeho patentového dohovoru a teda nemôže byť chránená patentovým právom. Počítačový systém vykonávajúci kontrolu dôchodkového programu má podľa odvolacieho senátu povahu zariadenia, respektíve výrobku s technickými vlastnosťami, z čoho vyplýva, že môže byť vynálezom. V uvedenom prípade ale nebolo splnené kritérium vynálezcovskej činnosti, keďže predmetný vynález vyplýval pre odborníka zrejším spôsobom zo stavu techniky.

Problematikou potenciálneho technického efektu sa odvolací senát EPÚ ďalej zaoberal vo veci *Auction method/Hitachi*¹¹⁴, týkajúcej sa automatizovanej metódy vykonávajúcej aukcie prostredníctvom serverového počítača. Odvolací senát pri hodnotení povahy zariadenia dospel k rovnakému konštatovaniu, ako vo veci *Pension Benefit Systems Partnership*, a to, že počítačový systém vykonávajúci automatizovanú aukciu predstavuje zariadenie s technickými vlastnosťami a môže podliehať patentovej ochrane. Čo sa týka predmetnej metódy vykonávania automatizovanej aukcie, odvolací

¹¹⁰ Rozhodnutie Odvolacieho senátu EPÚ č. T 1173/97 Computer program product/IBM [1999] OJ EPO 609.

¹¹¹ Rozhodnutie Odvolacieho senátu EPÚ č. T 0935/97 Computer program product/IBM [1999] OJ EPO 609.

¹¹² MAISNER, M., a kol. 2011. s. 21.

¹¹³ Rozhodnutie Odvolacieho senátu EPÚ č. T 0931/95 Controlling Pension Benefit System/PBS Partnership [2001] OJ EPO 441.

¹¹⁴ Rozhodnutie Odvolacieho senátu EPÚ č. T 0258/03 Auction Method/Hitachi, Ltd. [2004] OJ EPO 575.

senát sa odchyľil od predchádzajúcich rozhodnutí a usúdil, že predstavuje vynález, ktorý má potenciálny technický efekt. Napriek tomu, že sa v uvedenom prípade jednalo o patentovateľný vynález, nebolo splnené kritérium vynálezcovskej činnosti. Nedostatok vynálezcovskej činnosti v oboch vyššie uvedených prípadoch spočíval v tom, že odvolací senát pri posudzovaní tohto kritéria neprihliadal k tým prvkom vynálezu, ktoré boli nepatentovateľné. Spôsob vykonávania aukcie ako taký nemohol byť podľa odvolacieho senátu EPÚ vzatý do úvahy pri posudzovaní vynálezcovskej činnosti, pretože nepredstavoval technický prvok predmetného vynálezu.

Odvolací senát EPÚ sa od tejto argumentácie odklonil v rozhodnutí vo veci *Clipboard formats I/Microsoft*¹¹⁵, keď predmetom patentového nároku bol počítačový program nahraný na dátovom nosiči, na základe ktorého vykonával počítač príkazy. Pri posudzovaní patentovateľnosti postupoval odvolací senát EPÚ v súlade s predchádzajúcimi rozhodnutiami a konštatoval, že predmetný počítačový systém aj metóda spĺňajú podmienku technického efektu, nakoľko počítačový program nahraný na dátovom nosiči nie je počítačovým programom ako takým, pretože dátový nosič je technický výrobok, ktorý má technický charakter. Rozdiel oproti predchádzajúcim rozhodnutiam tkvie najmä v tom, že odvolací senát EPÚ pri posudzovaní vynálezcovskej činnosti nevytlúčil nepatentovateľné prvky. Takýto extenzívny výklad môže viesť k rozšíreniu možnosti patentovania počítačových programov obecné a zníženiu požiadavky na technický efekt počítačového programu.

Rozhodovacia prax odvolacích senátov EPÚ má značný význam aj pre právo Českej republiky, ktorá je signatárom Európskeho patentového dohovoru. Metodické pokyny Úradu priemyselného vlastníctva ČR v súlade s vyššie uvedenou rozhodovacou praxou EPÚ stanovujú, že *„počítačový program sám, alebo jako záznam na nosiči nebo jako signál, může být považován za vynález, jestliže tento program, spuštěný na počítači, má schopnost působit technický efekt, který přesahuje běžnou fyzikální interakci mezi programem a počítačem. Základním požadavkem je technický charakter vynálezu, který*

¹¹⁵ Rozhodnutie odvolacieho senátu EPÚ č. T 0424/03 *Clipboard formats I/Microsoft* [2006].

je třeba posoudit nejen na základě formulace patentových nároků ale celého popisu vynálezu“.¹¹⁶

4.2. Rozsah patentových nároků na vynálezy realizované počítačem

V súvislosti s rozširujúcou sa praxou EPÚ poskytovania patentovej ochrany vynálezom realizovaným počítačom vyvstáva otázka rozsahu predmetnej patentovej ochrany. Počítačové programy môžu byť, na rozdiel od iných, tradičných vynálezov, vnímané ako abstraktná technológia, čo vedie k riziku, že patentové nároky na vynálezy realizované počítačom sú v niektorých prípadoch príliš široké či vágne. Udelenie ochrany príliš široko či vágne formulovaným patentovým nárokom môže viesť nielen k presahu patentovej ochrany na iné technológie, ktoré nemali byť predmetom daného patentu, ale môže dokonca predstavovať udelenie patentovej ochrany na technológie, ktoré ešte nie sú známe.¹¹⁷ Z pohľadu interoperability je na mieste otázka, či vágne, respektíve príliš široko formulované patentové nároky na vynálezy realizované počítačom môžu obsahovať prvky počítačových programov významné z hľadiska interoperability, ako sú API a komunikačné protokoly, a aký bude ich dopad na možnosť dosiahnutia interoperability s inými počítačovými programami či technológiami.

Typickým príkladom vágne formulovaného patentového nároku na vynález realizovaný počítačom je európsky patent na tzv. „Gift Order System“, udelený EPÚ spoločnosti Amazon v roku 2003 a publikovaný pod číslom EP0927945 B1, ktorý bol v roku 2008 zrušený na základe viacerých námietok poukazujúcich na nesplnenie podmienky vynálezcovskej činnosti. Predmetom uvedeného patentu bol spôsob objednávanie darčkov určených pre iného príjemcu ako objednávateľa prostredníctvom počítačového systému. Jednalo sa o možnosť zakliknúť pri nákupe v internetovom obchode spoločnosti Amazon, že sa jedná o darček, pričom následne bol tovar odoslaný v darčkovom balení na adresu obdarovaného namiesto adresy objednávateľa.

¹¹⁶ ÚŘAD PRŮMYSLVÉHO VLASTNICTVÍ. *Metodické pokyny pro řízení před Úřadem průmyslového vlastnictví. Část B – Vynálezy a dodatková ochranná osvědčení*. Praha: 2015. s. 26. Dostupné na: <http://www.upv.cz/cs/publikace/metodicke-pokyny-pro-řízení-před-upv/metodicke-pokyny.html>.

¹¹⁷ BESSEN, James, MEURER, Michael J. *Patent Failure: How Judges, Bureaucrats, and Lawyers Put Innovators at Risk*. Princeton a Oxford: Princeton University Press, 2008. s. 199. ISBN 978-0-691-13491-8.

Udeľovanie príliš širokých patentov na vynálezy realizované počítačom pramení okrem abstraktnosti počítačových programov aj z nedostatočných znalostí o tom, čo je súčasťou stavu techniky. Množstvo technických riešení, ktoré sú v praxi bežne využívané sú publikované len ako súčasť manuálov, alebo iba v podobe zdrojového kódu, čo činí vykonávanie rešerší veľmi náročné. Neprehľadnosť a nedostatočné informácie o stave techniky sú len zvýraznené abstraktnými patentovými nárokmi, ktoré je v mnohých prípadoch náročné spojiť s vhodnými kľúčovými slovami. *Bergstra a Klint*¹¹⁸ poukazujú na viaceré prípady patentov udelených EPÚ na triviálne vynálezy realizované počítačom. Medzi príkladmi triviálnych patentov, ktoré uvádzajú, je napríklad európsky patent udelený spoločnosti Sun, publikovaný v roku 1997 pod číslom EP0752695 A2, na spôsob a zariadenie umožňujúce simultánne zobrazovanie grafických dát a videa na obrazovke počítača. Je treba poznamenať, že sa jedná o bežný spôsob zobrazovania informácií prostredníctvom rôznych okien, ktorý bol dávno používaný v dobe pred podaním predmetnej patentovej prihlášky.

Prípady udelenia softvérových patentov na technológiu, ktorá bola v dobe podania patentovej prihlášky bežne používaná, nie sú výnimočné. Tak napríklad, spoločnosti Intel Corporation udelil EPÚ európsky patent na vynález realizovaný počítačom spočívajúci v spôsobe prednačítania dát pre multimédiové systémy založené na skriptoch, ktorý bol publikovaný v roku 1997 pod číslom EP0767940 A1. Podstatou predmetného patentovaného vynálezu realizovaného počítačom bolo zrýchlenie a zefektívnenie hľadania dát, prednačítaním referencií tých dát, ktoré sa vyskytovali v skriptoch. Prednačítanie dát („data prefetching“) nachádzajúcich sa v skriptoch je zrejším riešením vyplývajúcim zo stavu techniky, ktoré bolo v dobe pred podaním predmetnej patentovej prihlášky bežne využívané.

Ďalším príkladom je európsky patent publikovaný v roku 2000 pod číslom EP1046117A1, udelený spoločnosti Philips Electronics N.V. na správu grafiky internetového prehliadača, spočívajúci v prednačítaní dát internetových stránok. Prednačítanie internetových stránok je postup, ktorý bol v dobe podania predmetnej

¹¹⁸ BERGSTRA, Jan, A., KLINT, Paul. *About "trivial" software patents: The IsNot case*. Science of Computer Programming, vol. 64, 2007. s. 264-285. Dostupné z: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0167642306001754>.

prihlášky známy a dokonca aj používané.¹¹⁹ Udeľovanie patentovej ochrany vynálezom realizovaným počítačom, ktoré nespĺňajú podmienku vynálezcovskej činnosti, alebo ktorých patentové nároky presahujú rámec predmetného vynálezu, vytvára neistotu, či je daný patent platný, respektíve aká je jeho hodnota. Ďalej môže dochádzať k prekryvajúcej sa patentovej ochrane viacerých vynálezov, čo zvyšuje riziko porušovania patentových práv a vzniku sporov.

4.3. Patentová ochrana rozhraní

Vzhľadom na to, že patenty dávajú nositeľom práv silnú ochranu, spočívajúcu najmä v zabránení tretím osobám vyrábať, ponúkať alebo inak využívať patentovaný vynález, môže udelenie patentovej ochrany na rozhrania, alebo iné prvky počítačových programov potrebné na dosiahnutie interoperability, predstavovať kontrolu nielen nad využívaním patentovaného vynálezu ale aj nad vývojom komplementárnych aplikácií či technológií. Z tohto pohľadu bolo významné rozhodnutie odvolacieho senátu EPÚ vo veci *Programmiersystem/RENNER*¹²⁰, týkajúce sa grafického programovacieho jazyka a prostredia, umožňujúceho používateľom vytváranie zdrojového kódu počítačového programu bez potreby hlbšieho štúdia predmetného programovacieho jazyka či iných znalostí. Programovací jazyk pozostával z rôznych modulov znázornených grafickými symbolmi, ktorých spojením mohol byť vytvorený diagram. Jednotlivé moduly obsahovali časti zdrojového kódu, ktoré mohli byť upravené a zložený diagram predstavoval vytvorený počítačový program. Odvolací senát v uvedenom prípade konštatoval, že zjednodušenie procesu programovania, v zmysle vytvárania zdrojového kódu počítačového programu pomocou predefinovaných symbolov nepredstavuje technické riešenie. Programovanie je treba vnímať ako duševný proces, podobný vyjadreniu myšlienky alebo formulovaniu matematickej rovnice, ktorý nie je patentovateľný. Vytvorenie a definovanie programovacieho jazyka *per se* nepredstavuje technické riešenie. Čo sa týka patentových nárokov vzťahujúcich sa na počítačom realizovaný spôsob a počítačový systém, odvolací senát došiel v súlade s jeho predchádzajúcou rozhodovacou praxou k záveru, že sa jedná o patentovateľné vynálezy, ktoré ale nespĺňajú podmienku vynálezcovskej činnosti. Vizualizácia prostredia,

¹¹⁹ Ibid. 274.

¹²⁰ Rozhodnutie odvolacieho senátu EPÚ č. T 1539/09 *Programmiersystem/RENNER* [2013].

zobrazovanie programovacích modulov pomocou symbolov a spájanie týchto modulov v súlade s vopred stanovenými pravidlami, sú všeobecne využívané spôsoby, ktoré zjednodušujú programovanie, z čoho vyplýva, že vynález realizovaný počítačom založený na týchto prvkoch nedosahuje úroveň vynálezcovskej činnosti.

Vo vyššie uvedenom prípade neboli splnené podmienky pre udelenie patentovej ochrany, v rozhodovacej činnosti EPÚ možno ale nájsť aj prípady, keď bola patentová ochrana prvkom významným pre dosiahnutie interoperability priznaná. Ako príklad možno uviesť európsky patent publikovaný v roku 2011 pod číslom EP1940069B1 udelený kanadskej spoločnosti *Pratt & Whitney* na sériový digitálny komunikačný protokol umožňujúci prenos dát prostredníctvom riadiacej jednotky motoru lietadla. Ďalším príkladom je európsky patent publikovaný v roku 2013 pod číslom EP1673909B1 udelený spoločnosti *SATIUS Inc.* na komunikačný protokol umožňujúci vysokorýchlostný prenos dát cez elektrické vedenie sietí.

Napriek tomu, že český patentový zákon ani Európsky patentový dohovor neumožňujú udelenie patentovej ochrany počítačovým programom ako takým, nie je možné vylúčiť, že predmetom patentovej ochrany sa stanú rozhrania alebo iné prvky významné pre dosiahnutie interoperability. Na rozdiel od režimu založeného smernicou o právnej ochrane počítačových programov, české ani európske patentové právo neobsahuje výnimku umožňujúcu dosiahnutie interoperability.¹²¹ Český patentový zákon v § 26 ods. 2 a Európsky patentový dohovor v článku 83 stanovujú, že vynález musí byť v prihláške vynálezu vysvetlený tak jasne a úplne, aby ho mohol odborník uskutočniť. Podľa usmernení EPÚ pre posudzovanie európskych patentových prihlášok podľa Európskeho patentového dohovoru, má byť popis vynálezu realizovaného počítačom vyjadrený predovšetkým v bežnom jazyku, prípadne doplnený o vývojové diagramy, alebo iné pomôcky. Prípustné sú aj krátke výňatky zo zdrojového kódu programu v príslušnom programovacom jazyku.¹²² V mnohých prípadoch tak dochádza k nezverejneniu zdrojového kódu, ktorý navyše môže byť chránený ako obchodné tajomstvo.¹²³ V situácii, keď je určitý subjekt nositeľom patentových práv k rozhraniu,

¹²¹ VÄLIMÄKI, 2005. s. 3.

¹²² EUROPEAN PATENT OFFICE. *Guidelines for Examination in the European Patent Office, Part F: The European Patent Application*. 2014. s. 21. Dostupné z: <https://www.epo.org/law-practice/legal-texts/guidelines.html>.

¹²³ BALLARDINI, Maria Rosa, 2012. s.219.

ktorého zdrojový kód nebol zverejnený, môže aj úzko formulovaný patentový nárok udeleného patentu predstavovať bariéru vstupu vývojárov komplementárnych programov či technológií na trh. V prípade, že nositeľ práv odmietne licencovať predmetný vynález realizovaný počítačom, sú možnosti potenciálnych vývojárov kompatibilných programov či technológií obmedzené. Takýto stav môže viesť k rastu nákladov, neefektívnosti, menšej miere inovácie a k spomaleniu technologického vývoja v oblasti IKT. Skutočnosťou je, že EPÚ udeľuje patenty na vynálezy realizované počítačom, pričom sú medzi nimi aj také, ktoré sa vzťahujú na rozhrania či iné prvky počítačových programov významné pre dosiahnutie interoperability. Otázkou zostáva či tieto patenty spĺňajú podmienky patentovateľnosti vynálezu a či sú platné.

4.4. Výnimky z patentovej ochrany podporujúce interoperabilitu

V prípade, že odmietnutie licencovania vynálezu realizovaného počítačom je spojené s dominantným postavením, prichádzajú do úvahy možnosti ochrany prostredníctvom súťažného práva pred zneužitím dominantného postavenia podľa článku 102 zmluvy o fungovaní EÚ. K možnostiam ochrany *ex-post* existuje rozsiahla rozhodovacia prax Európskej komisie, Všeobecného súdu EÚ a Európskeho súdneho dvora, pričom najväčší význam z hľadiska podpory interoperability mal prípad *Microsoft*, ktorý podnietil debaty o *ex-ante* možnostiach podpory interoperability. Napriek tomu, že analýza možností ochrany prostredníctvom súťažného práva presahuje rámec diplomovej práce, je vhodné poznamenať, že Európska komisia v roku 2010 v súvislosti s prijatím „Digitálnej agendy pre Európu“ vyjadrila snahu o prijatie opatrení, ktoré by *ex-ante* mohli viesť významné subjekty na trhu k licencovaniu informácií o interoperabilite.¹²⁴ Európska komisárka pre digitálnu agendu, Neelie Kroes, v prejave v júni 2010, odkazujúc práve na prípad *Microsoft*, uviedla, že zložité protimonopolné vyšetrovania nasledované súdnymi spormi nie je jediným spôsobom, ako zvýšiť interoperabilitu.¹²⁵ Výsledkom snahy Európskej komisie by podľa komisárky mohol byť návrh legislatívy upravujúcej problematiku interoperability.

¹²⁴ GRAEF, Inge, VALCKE, Peggy. *Exploring new ways to ensure interoperability under the Digital Agenda*. Info – The journal of policy, regulation and strategy for telecommunications, information and media. 2014, vol. 16, no. 1. s. 7-16.

¹²⁵ GRAEF, Inge, VALCKE, Peggy, 2014. s. 2.

Snaha o zavedenie výnimky podporujúcej interoperabilitu do patentového práva bola jednou z kľúčových tém navrhovanej smernice o patentovateľnosti vynálezov realizovaných počítačom z roku 2002. Cieľom uvedenej smernice bolo odstrániť právnu neistotu v oblasti patentovateľnosti počítačových programov.¹²⁶ V pôvodnom návrhu smernice o patentovateľnosti vynálezov realizovaných počítačom chýbala, na rozdiel od smernice o právnej ochrane počítačových programov z roku 1991, výnimka, ktorá by bránila nositeľom patentových práv blokovat' vývoju kompatibilných technológií. Pôvodný návrh smernice o patentovateľnosti vynálezov realizovaných počítačom síce obsahoval ustanovenie umožňujúce dekompiláciu patentovaných vynálezov realizovaných počítačom, chýbala ale úprava, stanovujúca právo získané informácie použiť. Následkom vlny kritiky bol do návrhu smernice doplnený článok 6a, podľa ktorého použitie patentovaného vynálezu realizovaného počítačom pre účely zabezpečenia komunikácie alebo výmeny dát medzi dvomi počítačovými systémami alebo sieťami nepredstavuje porušenie patentových práv.¹²⁷ Článok 6a bol nakoniec z návrhu smernice odstránený a následkom neschopnosti dosiahnuť konsenzus ohľadne režimu patentovej ochrany počítačových programov boli snahy o prijatie smernice zmarené.

V súvislosti s prijímaním právnej úpravy zavádzajúcej európsky patent s jednotným účinkom¹²⁸ sa taktiež riešila otázka zabezpečenia interoperability. Článok 27 písm. k) Dohody o jednotnom patentovom súde stanoví, že práva poskytnuté patentom sa nevzťahujú na činnosti a využívanie získaných informácií povolené podľa článkov 5 a 6 smernice o právnej ochrane počítačových programov, najmä jej ustanovenia o spätnom preklade a interoperabilite. Uvedené ustanovenie dopĺňa výnimku umožňujúcu dekompiláciu na dosiahnutie interoperability podľa smernice o právnej ochrane počítačových programov, v prípadoch, keď sú informácie získané procesom

¹²⁶ HORÁČEK, ČADA, HAJN, 2011, s. 34.

¹²⁷ VÄLIMÄKI, 2005, s. 9.

¹²⁸ Hlavnými právnymi predpismi zavádzajúcimi európsky patent s jednotným účinkom sú: Dohoda o jednotnom patentovom súde (Ú. v. EÚ C 175, 20. júna 2013, s. 1) v znení neskorších zmien a doplnení, Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1257/2012 zo 17. decembra 2012, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti vytvorenia jednotnej patentovej ochrany (Ú. v. EÚ L 361, 31.12.2012, s. 1) v znení neskorších zmien a doplnení, Nariadenie Rady (EÚ) č. 1260/2012 zo 17. decembra 2012, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely vytvorenia jednotnej patentovej ochrany so zreteľom na platný režim prekladov (Ú. v. EÚ L 361, 31. 12. 2012, s. 89) v znení neskorších zmien a doplnení.

dekompilácie chránené európskym patentom s jednotným účinkom.¹²⁹ Z uvedeného vyplýva, že informácie o rozhraní, alebo inom prvku počítačového programu, získané dekompiláciou pre účely dosiahnutia interoperability, na ktoré sa vzťahuje ochrana európskeho patentu s jednotným účinkom, sú z tejto ochrany vyňaté, a môžu byť použité v súlade s podmienkami stanovenými smernicou o právnej ochrane počítačových programov. Podľa Európskej komisie má predmetné ustanovenie zabrániť nositeľom patentových práv, aby svoje patenty používali pre účely blokovania interoperability. Navyše, toto ustanovenie má zabezpečiť, že subjekty, ktoré sa rozhodnú dekompilovať počítačový program, nebudú musieť vykonávať rozsiahle patentové rešerše a zároveň im nebude hroziť riziko nevedomého porušenia patentových práv.

Ustanovenie článku 11 ods. 3 nariadenia, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti vytvorenia jednotnej patentovej ochrany, obsahuje ďalší *ex-ante* spôsob podpory interoperability, a to zníženie udržiavacích poplatkov pre majiteľov európskych patentov s jednotným účinkom, ktorí predložia na EPÚ vyhlásenie, že sú pripravení povoliť akejkoľvek osobe využívanie vynálezu ako nadobúdateľovi licencie za primeranú náhradu. Zníženie udržiavacích poplatkov za tzv. ponuku licencie umožňuje aj český patentový zákon. Podľa § 19 ods. 4 českého patentového zákona hradí majiteľ patentu, ku ktorému ponúkol licenciu udržiavacie poplatky iba v polovičnej výške. Podobnú právnu úpravu motivujúcu majiteľov patentov k licencovaniu majú aj iné členské štáty EÚ, napríklad Spojené kráľovstvo¹³⁰ či Nemecká spolková republika¹³¹.

Napriek tomu, že výhodnejšie poplatky môžu motivovať majiteľov patentov k licencovaniu, je možné pochybovať o ich účinnosti v prípadoch softvérových patentov, ktorými sú chránené dôležité rozhrania. Znížené udržiavacie poplatky často nedostačujú na to, aby motivovali nositeľov práv k softvérovým patentom licencovať ich strategické

¹²⁹ EUROPEAN COMMISSION. *Commission staff working document: Analysis of measures that could lead significant market players in the ICT sector to license interoperability information*. Brussels, 6.6. 2013. SWD(2013) 209 final. s. 12. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/analysis-measures-could-lead-significant-market-players-ict-sector-license-interoperability>.

¹³⁰ Spojené kráľovstvo: Section 46 of The Patents Act 1977 (as amended)

¹³¹ Nemecká spolková republika: § 23 Patentgesetz in der Fassung der Bekanntmachung vom 16. Dezember 1980 (BGBl. 1981 I S. 1), das zuletzt durch Artikel 1 des Gesetzes vom 19. Oktober 2013 (BGBl. I S. 3830) geändert worden ist

technológie. Ako príklad možno uviesť zlyhanie viac než dvojročných snáh spoločností Ericsson a Apple o dosiahnutie dohody ohľadne licencovania technológií na základe FRAND podmienok. Po zahájení patentových súdnych sporov v Spojených štátoch sa patentové súdne spory predmetných subjektov dostali aj do Spojeného kráľovstva, Nemeckej spolkovej republiky a Holandska.¹³² Obdobné patentové spory týkajúce sa okrem iného strategických softvérových patentov majú na strany sporu významný ekonomický dopad, popri ktorom predstavujú udržiavacie poplatky iba zanedbateľnú čiastku. Zníženie udržiavacích poplatkov pre majiteľov patentov, ktorí ponúknu licencie k využitiu ich vynálezu, je bezpochyby významným ustanovením podporujúcim rozširovanie technológií a inovácií, z pohľadu podpory interoperability je ale nedostačujúce.

¹³² DUBUISSON, Thomas O. *Actions speak louder than words: Ericsson files lawsuits In Europe against Apple*. [Online]The IPKat. 14. 6. 2015. [Citácia: 12. 7. 2015.]<http://ipkitten.blogspot.cz/2015/06/a-prelude-to-patent-litigation-ericsson.html>, Tlačová správa spoločnosti Ericsson: *Ericsson asserts patents against Apple in Germany, the UK and the Netherlands*. 8. 5. 2015. [Online] Ericsson. [Citácia: 16. 6. 2015.]<http://www.ericsson.com/news/1920053>.

Záver

Diplomová práca sa zaoberala vybranými právnymi problémami interoperability počítačových programov so zameraním najmä na autorskoprávnu ochranu rozhraní, výnimky z autorského práva umožňujúce prístup k informáciám potrebným na dosiahnutie interoperability a ich využívanie, problematiku dekompilácie z pohľadu ochrany obchodného tajomstva, analýzu rozhodovacej praxe EPÚ týkajúcej sa patentovej ochrany počítačových programov, otázku patentovej ochrany rozhraní a možného blokovania interoperability, a výnimkami patentového práva podporujúcimi interoperabilitu.

Na základe analýzy príslušných právnych predpisov a rozhodnutí Súdneho dvora poukázala diplomová práca na význam ekonomických teoretických východísk autorskoprávnej ochrany počítačových programov, ktoré boli v ďalších častiach práce využívané ako interpretačné pomôcky. Vychádzajúc z utilitárnych princípov bolo analyzované relatívne nízke kritérium pôvodnosti počítačových programov a najmä dichotómia myšlienky a vyjadrenia v súvislosti s autorskoprávnou ochranou rozhraní, ich špecifikácií a implementácií. Pri analýze predmetných rozhodnutí Súdneho dvora je dôležité rozlišovať medzi špecifikáciou a implementáciou jednotlivých prvkov počítačových programov na jednej strane, a samotnými prvkami na strane druhej.

V prípade špecifikácií rozhraní dochádza vzhľadom k obmedzeným možnostiam vyjadrenia ich technickej funkcie k splývaniu myšlienky a vyjadrenia, čo znamená, že vo väčšine prípadov nebudú podliehať autorskoprávnej ochrane. Na druhú stranu implementácie rozhraní umožňujú vývojárom počítačových programov dostatočne široký priestor na usporiadanie jednotlivých prvkov a vyjadrenie ich tvorivosti, čo znamená, že za splnenia všetkých kritérií môžu byť chránené autorským právom. Aplikáciou argumentácie Súdneho dvora dochádza diplomová práca k záveru, že rozhranie je prvok počítačového programu, ktorý plní určitú funkciu, a rozmnoženie implementácie tohto prvku, spôsobí jeho rozmnoženie a umožní mu plniť svoju funkciu. Vyňatie špecifikácií rozhraní z autorskoprávnej ochrany je významné pre dosiahnutie interoperability, nakoľko udelenie autorskoprávnej ochrany na špecifikácie rozhraní (napr. API) by predstavovalo monopolizáciu základných architektonických prvkov počítačových programov.

Zaujímavým bolo konštatovanie Súdneho dvora, že GUI, programovacie jazyky a formáty dátových súborov, ako prvky počítačového programu, nemôžu byť chránené autorským právom k počítačovým programom, ale môžu podliehať autorskoprávnej ochrane ako iné diela podľa smernice o informačnej spoločnosti. Dochádza tak k vytváraniu akéhosi dualistického režimu autorskoprávnej ochrany počítačových programov a ich súčastí. Do akej miery ale môžu byť prvky počítačového programu ako formáty dátových súborov chránené „tradičným“ autorským právom, zostáva nejasné.

Diplomová práca uvádza, že kľúčovým aspektom podpory interoperability počítačových programov je umožnenie prístupu k informáciám významným na dosiahnutie interoperability a možnosť ich použitia. Autorský zákon umožňuje oprávneným používateľom rozmnoženiny počítačového programu tento program za stanovených podmienok interpretovať a dekompilovať. Tieto výnimky nie je možné dohodou zúžiť. Diplomová práca dochádza k záveru, že výnimka z autorskoprávnej ochrany umožňujúca dekompiláciu pre účely dosiahnutia interoperability sa vzťahuje tak na vertikálnu ako aj horizontálnu interoperabilitu. To znamená, že informácie získané dekompiláciou môžu byť použité na vytvorenie počítačového programu podobného dekompilovanému programu v jeho funkcionalite, nakoľko sa obmedzenie tejto výnimky vzťahuje iba na napodobnenie vyjadrenia takéhoto programu. Navyše, autor diplomovej práce zastáva názor, že označene informácií významných na dosiahnutie interoperability ako obchodného tajomstva, ani iné zmluvné zjednanie nemôže tak získanie takýchto informácií prostredníctvom dekompilácie, ako aj ich použitie v rámci zákonných obmedzení predmetnej výnimky obmedziť. Problematické zostáva, do akej miery je možné zákonnú výnimku dekompilácie pre účely dosiahnutia interoperability využívať v prípadoch kolaboratívnych a decentralizovaných projektov, ako *open-source*. V tomto smere možno vnímať, že úprava smernice o právnej ochrane počítačových programov z roku 1991, ktorá bola síce v roku 2009 vydaná v kodifikovanom znení, nestanovuje dostatočne jasné pravidlá, ktoré sú v súvislosti s vývojom v tejto oblasti potrebné. Je možné, že túto problematiku v budúcnosti bližšie ujasní Súdny dvor.

V súvislosti so softvérovými patentmi sa diplomová práca zaoberá problémom neistoty pri ich udeľovaní, či už sa jedná o samotnú patentovateľnosť alebo rozsah patentových

nárokov, kde je vzhľadom na abstraktnosť počítačových programov zvýšené riziko, že budú formulované príliš široko či vágne. Na základe rozboru prípadov udelenia patentov na vynálezy realizované počítačom, dochádza diplomová práca k záveru, že nie je možné vylúčiť, že sú udeľované patenty, ktoré sa vzťahujú na rozhrania či iné prvky počítačových programov významných pre dosiahnutie interoperability. Nakoľko v oblasti patentovateľnosti počítačových programov pretrváva neistota, nie je zároveň možné vylúčiť, že patenty, ktoré sa vzťahujú na rozhrania, v niektorých prípadoch nemusia byť platné. Skutočnosťou však je, že takéto patenty môžu predstavovať významné bariéry pre dosiahnutie interoperability, nakoľko európske ani české patentové právo v súčasnosti neobsahujú ustanovenia, ktoré by efektívne podporovali interoperabilitu.

Zoznam použitých skratiek

3D	trojdimenzionálny
API	aplikačné programové rozhranie (application programming interface)
BSA	Bezpečnostní softwarová asociace
ČR	Česká republika
DOS	diskový operačný systém (disk operating system)
EPD	Európsky patentový dohovor
EPÚ	Európsky patentový úrad
EÚ	Európska únia
FRAND	spravodlivé, primerané a nediskriminačné (fair, reasonable and non discriminatory)
GUI	grafické používateľské rozhranie (graphical user interface)
IKT	informačné a komunikačné technológie
MZV	Ministerstvo zahraničných vecí České republiky
SAS	Statistical Analysis System
SSO	štruktúra, postupnosť a organizácia (structure, sequence and organization)
TRIPS	Dohoda o obchodných aspektoch práv k duševnému vlastníctvu (The Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights)
WCT	Zmluva WIPO o autorskom práve (The WIPO Copyright Treaty)
WIPO	Svetová organizácia duševného vlastníctva (World Intellectual Property Organization)
WPL	World Programming Ltd

Zoznam použitej literatúry a prameňov

Právne predpisy

- Bernský dohovor o ochrane literárnych a umeleckých diel z roku 1986, v znení neskorších zmien a doplnkov, vyhlásený vyhl. č. 133/1980 Sb. a 19/1985 Sb.
- Dohoda o obchodných aspektoch práv k duševnému vlastníctvu z roku 1994 vyhlásená sděl. č. 191/1995 Sb.
- Dohoda o jednotnom patentovom súde (Ú. v. EÚ C 175, 20. júna 2013, s. 1) v znení neskorších zmien a doplnení.
- Dohovor o udeľovaní európskych patentov z 5. októbra 1973 v znení aktu revidujúceho článok 63 EPD zo 17. decembra 1991 a aktu revidujúceho EPD z 29 novembra 2000.
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1257/2012 zo 17. decembra 2012, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti vytvorenia jednotnej patentovej ochrany, v znení neskorších zmien a doplnení.
- Nariadenie Rady (EÚ) č. 1260/2012 zo 17. decembra 2012, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely vytvorenia jednotnej patentovej ochrany so zreteľom na platný režim prekladov, v znení neskorších zmien a doplnení..
- Návrh smernice Rady o právnej ochrane počítačových programov [KOM(1988) 816 v konečnom znení].
- NEMECKÁ SPOLKOVÁ REPUBLIKA: Patentgesetz in der Fassung der Bekanntmachung vom 16. Dezember 1980 (BGBl. 1981 I S. 1), das zuletzt durch Artikel 1 des Gesetzes vom 19. Oktober 2013 (BGBl. I S. 3830) geändert worden ist
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti.
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/24/ES z 23. apríla 2009 o právnej ochrane počítačových programov (kodifikované znenie).
- SPOJENÉ KRÁĽOVSTVO: The Patents Act 1977 (as amended)

- Zákon č. 121/2000 Sb. ze dne 21. dubna 2000 o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a změně některých zákonů, v platnom znení.
- Zákon č. 527/1990 Sb. ze dne 27. listopadu 1990 o vynálezech a zlepšovacích návrzích.
- Zmluva WIPO o autorskom práve vyhlásená sděl. MZV č. 33/2002 Sb. m. S.

Súdne a správne rozhodnutia

- Computer Associates International, Inc v. Altai, Inc. 982 F.2d. 693 (2nd Cir. 1992).
- Oracle Am., Inc. v. Google Inc., 750 F.3d 1339 (Fed. Cir. 2014).
- Oracle Am., Inc. v. Google Inc., 872 F.Supp. 2d 974 (N.D. Cal. 2012).
- Rozhodnutie Komisie 2007/53/ES, ktoré sa vzťahuje na konanie podľa článku 82 [ES] a článku 54 Dohody o EHP vedenej proti spoločnosti Microsoft Corp. (vec COMP/C-3/37.792 – Microsoft) (Ú v. EÚ L 32, 2007, s. 23).
- Rozhodnutie Odvolacieho senátu EPÚ č. T 0026/86 X-Ray Apparatus/Koch & Sterzel [1987] OJ EPO 585.
- Rozhodnutie Odvolacieho senátu EPÚ č. T 0038/86 Text processing/IBM [1989] OJ EPO 118.
- Rozhodnutie Odvolacieho senátu EPÚ č. T 0258/03 Auction Method/Hitachi, Ltd. [2004] OJ EPO 575.
- Rozhodnutie odvolacieho senátu EPÚ č. T 0424/03 Clipboard formats I/Microsoft [2006].
- Rozhodnutie Odvolacieho senátu EPÚ č. T 0931/95 Controlling Pension Benefit System/PBS Partnership [2001] OJ EPO 441.
- Rozhodnutie Odvolacieho senátu EPÚ č. T 0935/97 Computer program product/IBM [1999] OJ EPO 609.
- Rozhodnutie Odvolacieho senátu EPÚ č. T 1173/97 Computer program product/IBM [1999] OJ EPO 609.
- Rozhodnutie odvolacieho senátu EPÚ č. T 1539/09 Programmiersystem/RENNER [2013].

- Rozhodnutie Odvolacieho senátu EPÚ č. T 208/84 Computer related invention/Vicom [1987] OJ EPO 14.
- Rozsudok High Court of Justice (England & Wales) z 30. júla 2004, Navitaire Inc. V. EasyJet ([2004] EWHC 1725 [Ch]).
- Rozsudok Najvyššieho súdu ČR z dňa 25. 3. 2015, vydaný pod spisovou značkou 30 Cdo 5008/2014.
- Rozsudok Najvyššieho súdu ČR z dňa 4. apríla 2007 vydaného pod spisovou značkou 30 Cdo 739/2007.
- Rozsudok Súdu prvého stupňa zo 17. septembra 2007 vo veci T-201/04, Microsoft/Komisia.
- Rozsudok Súdneho dvora (štvrtá komora) zo 16. júla 2009 vo veci C-5/08 Infopaq International A/S proti Danske Dagblades Forening.
- Rozsudok Súdneho dvora (tretia komora) z 22. decembra 2010 vo veci C-393/09, Bezpečnostní softwarová asociace – Svaz softwarové ochrany/Ministerstvo kultury.
- Rozsudok Súdneho dvora (veľká komora) z 2. mája 2012 vo veci C-406/10, SAS Institute Inc./World Programming Ltd.
- Rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie (druhá komora) z 27. júna 2012 vo veci T-167/08, Microsoft/Komisia.
- United States v. Microsoft, 65 F.Supp.2d (1999), 1.

Odborné publikácie a články

- ABBOTT, John. *Reverse Engineering of Software: Copyright and Interoperability*. 14 Journal of Law, Information and Science 7, 2003.
- BAINBRIDGE, David. *Legal protection of computer software*, 5th ed. Haywards Heath: Tottel Publishing, 2008. ISBN 9781845924508.
- BALLARDINI, Maria Rosa. *Intellectual Protection for Computer Programs: Developments, Challenges and Pressures for Change*. Hanken School of Economics, Helsinki, 2012. ISBN 978-952-232-174-9.
- BERGSTRA, Jan, A., KLINT, Paul. *About “trivial“ software patents: The IsNot case*. Science of Computer Programming, vol. 64, 2007. Dostupné z: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0167642306001754>.

- BESSEN, James, MEURER, Michael J. *Patent Failure: How Judges, Bureaucrats, and Lawyers Put Innovators at Risk*. Princeton a Oxford: Princeton University Press, 2008. s. 199. ISBN 978-0-691-13491-8.
- DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš. *Originalita autorských děl – vstříc (skryté) harmonizaci v EU?*, in KRÍŽ, Jan, a kol. *Aktuální otázky práva autorského a práv průmyslových : nový občanský zákoník a vybrané problémy evropského práva duševního vlastnictví – dopady na českou legislativu a praxi*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2014. ISBN 978-80-87975-15-2.
- FARRELL, Joseph, KLEMPERER, Paul. *Coordination and Lock-In: Competition with Switching Costs and Network Effects*, in: ARMSTRONG, Mark, PORTER, Robert H. *Handbook of Industrial Organization*, vol. 3. North – Holland. Elsevier, 2007. ISBN 978-0-4448-2435-6.
- GASSER, Urs, PALFREY, John. *When and How ICT Interoperability Drives Innovation*. Berkman Publication Series, November 2007, s. 27. Dostupné z <http://cyber.law.harvard.edu/interop/pdfs/interop-breaking-barriers.pdf>.
- GRAEF, Inge. *How can Software Interoperability be achieved under European Competition Law and Related Regimes?* *Journal of European Competition Law & Practice*, vol. 5, no. 1. 2014. 16-19. s. 12. Dostupné z: <http://jeclap.oxfordjournals.org/content/5/1/6.full.pdf?keytype=ref&ijkey=NhuUn3YxqFJGzIlg>.
- GRAEF, Inge, VALCKE, Peggy. *Exploring new ways to ensure interoperability under the Digital Agenda*. *Info – The journal of policy, regulation and strategy for telecommunications, information and media*. 2014, vol. 16, no. 1. s. 7-16.
- HLAVENKA, Jiří, a kol. *Výkladový slovník výpočetní techniky a komunikací*. 3. vydání. Praha: Computer Press, 1997. ISBN 80-7226-023-5.
- HORÁČEK, Roman, ČADA, Karel, HAJN, Petr. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 2. Vydání. Praha: C.H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-417-9.
- JANSÁ, L., OTEVŘEL, P. *Softwarové právo: Praktický průvodce právní problematikou v IT*. Brno: Computer press, 2014, s. 143. ISBN 978-80-2514-201-1.

- KNAPPOVÁ, Marta, ŠVESTKA, Jiří, DVOŘÁK, Jan, a kolektiv. *Občanské právo hmotné 3. 4. aktualizované vydání*. Praha: ASPI, a.s., 2007, s. 240. ISBN 978-80-7357-230-3.
- KOELMAN, Kamiel J. *An Exceptio Standardis: Do We Need an IP Exemption for Standards?* *International Review of Intellectual Property and Competition Law*, 7, 2006. s. 823-843. Dostupné zo SSRN: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=927367.
- LEITH, Philiip. *Software and Patents in Europe*. Cambridge: Cambridge University Press, 2007. str. 29. ISBN 978-0-521-86839-6.
- LEMLEY, Mark A., MENELL, Peter S., MERGES, Robert P., SAMUELSON, Pamela, CARVER, Brian, W. *Software and Internet Law*. 4th edition. New York: Wolters Kluwer Law & Business, 2011. ISBN 978-0-7355-8915-5.
- LIPTON, Jacqueline D. *IP's Problem Child: Shifting the Paradigms for Software Protection*. *Hastings Law Journal*, University of Akron, 2006. Dostupné zo SSRN: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=901604.
- MAISNER, M., a kol. *Základy softwarového práva*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011. ISBN 978-80-7357-638-7.
- MENELL, Peter, SCOTCHMER, Suzanne. *Intellectual Property Law*, in: POLINSKY, A. Mitchell, SHAVELL, Steven. *Handbook of Law and Economics*, vol. 2. North – Holland. Elsevier, 2007. ISBN 978-0-4445-3120-9.
- MORANDO, Federico. *Software Interoperability: Issues at the Intersection between Intellectual Property and Competition Policy*. Dissertation project, Università degli Studi di Torino, Universiteit Gent, October 2009.
- Mylly, Ulla-Maija. *Intellectual property protection of computer program interfaces and interoperability*. Helsinki : IPR University Center, 2013. ISBN 9789526787428.
- PARASIDIS, Efthimios. *A Sum Greater Than Its Parts?: Copyright Protection for Application Program Interfaces*. *Texas Intellectual Property Law Journal*, Vol. 14, 2005.
- POLAŃSKI, Paul Przemysław. *Some reflections on the duality of regime for software protection in the European Union*. *Computer law and security review*,

vol. 29, 2013, s. 282 – 288. Dostupné z:
<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0267364913000678>.

- POSNER, Richard A. *Intellectual Property: The Law and Economics Approach*. Journal of Economic Perspectives, vol. 19, Number 2, 2005.
- ROTENBERG, Boris. *The Legal Regulation of Software Interoperability in the EU*. Jean Monnet Working Paper 07/05. New York University School of Law, 2005.
- SAMUELSON, Pamela. *Are Patents on Interfaces Impeding Interoperability?* Minnesota Law Review Vol. 93, 2008, s. 1943-2019. Dostupné zo SSRN: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1323838.
- SAMUELSON, Pamela. *The Strange Odyssey of Software Interfaces and Intellectual Property Law*. UC Berkeley Public Law Research Paper No. 1323818. University of California, Berkeley, December 2008. Dostupné zo SSRN: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1323818
- SAMUELSON, Pamela, DAVIS, Randall, KAPOR, Mitchell D., REICHMAN, J.H. *A Manifesto Concerning the Legal Protection of Computer Programs*. Columbia Law Review, vol. 94, 1994, 2310 – 2341.
- SAMUELSON, Pamela, SCOTCHMER, Suzanne. *The Law & Economics of Reverse Engineering*. Yale Law Journal, vol. 111, 2002.
- SAMUELSON, Pamela, VINJE, Thomas, CORNISH, William. *Does Copyright Protection Under the EU Software Directive Extend to Computer Program Behaviour, Languages and Interfaces?* European Intellectual Property Review, February 2012. Dostupné zo SSRN: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1974890.
- SHEMTOV, Noam. *Circumventing the Idea/Expression Dichotomy: The Use of Copyright, Technology and Contract to Deny Access to Ideas*, in: WESTKAMP, Guido. *Emerging Issues in Intellectual Property: Trade, Technology and Market Freedom: Essays in Honour of Herchel Smith*. Cheltenham, Glos, UK: Edward Elgar, 2007.
- SMEJKAL, Vladimír, a kol. *Právo informačních a telekomunikačních systémů*. 1 vydání. Praha: C. H. Beck, 2001. ISBN 80-7179-552-6.

- TELEČ, Ivo, TŮMA, Pavel. *Autorský zákon: Komentář*, 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-608-4.
- VAN ROOIJEN, Ashwin. *Devising Ex-Ante Interoperability Rules: Lessons from the Court of First Instances's Microsoft Judgment*. International Journal of Communication Law & Policy, No. 14, 2014. Dostupné z: <http://ijclp.net/ojs/index.php/ijclp/article/view/33/17>.
- VAN ROOIJEN, Ashwin. *The Software Interface Between Copyright and Competition Law: A Legal Analysis of Interoperability in Computer Programs*. Information Law Series, vol. 20, 2010. ISBN 978-90-411-3193-5.
- VÄLIMÄKI, Mikko. *Software Interoperability and Intellectual Policy in Europe*. 3 European Review of Political Technologies, 1 – 11, 2005.
- VESTING, Thomas. *The Autonomy of Law and the Foundation of Network Standards*. German Law Journal, Vol. 05 No. 06, 2004, s. 639-668. Dostupné z http://www.germanlawjournal.com/pdfs/Vol05No06/PDF_Vol_05_No_06_639-668_Public_Vesting.pdf.
- VEZZOSO, Simonetta. *Copyright, Interfaces, and a Possible Atlantic Divide*. Journal of Intellectual Property, Information Technology and Electronic Commerce Law, vol. 3. 2012. 153 – 161. s. 158. Dostupné zo SSRN: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2161487.
- VINJE, Thomas C. *The Legislative History of the EC Software Directive*, in LEHMAN, Michael, TAPPER, Colin. *A Handbook of European Software Law*. Oxford: Oxford University Press, 1993. ISBN 0-19-825754-6.
- VOJČÍK, Peter, a kol. *Právo duševného vlastníctva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-7380-373-5.

Internetové zdroje

- DUBUISSON, Thomas O. *Actions speak louder than words: Ericsson files lawsuits In Europe against Apple*. [Online]The IPKat. 14. 6. 2015. [Citácia: 12. 7. 2015.] <http://ipkitten.blogspot.cz/2015/06/a-prelude-to-patent-litigation-ericsson.html>.
- Odmietnutie návrhu na predloženie veci Najvyššiemu súdu USA („writ of certiorari“) z dňa 29. 6. 2015. [Online] Supreme Court of the United States

[Citácia: 12. 7. 2015.]

<http://www.supremecourt.gov/Search.aspx?FileName=/docketfiles/14-410.htm>.

- Tlačová správa spoločnosti Ericsson: *Ericsson asserts patents against Apple in Germany, the UK and the Netherlands*. 8. 5. 2015. [Online] Ericsson. [Citácia: 16. 6. 2015.] <http://www.ericsson.com/news/1920053>.

Odborné stanoviská, metodiky a oznámenia

- EUROPEAN COMMISSION. *Commission staff working document: Analysis of measures that could lead significant market players in the ICT sector to license interoperability information*. Brussels, 6.6. 2013. SWD(2013) 209 final. s. 12. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/analysis-measures-could-lead-significant-market-players-ict-sector-license-interoperability>.
- EUROPEAN PATENT OFFICE. *Guidelines for Examination in the European Patent Office, Part F: The European Patent Application*. 2014. s. 21. Dostupné z: <https://www.epo.org/law-practice/legal-texts/guidelines.html>.
- Návrhy Generálneho advokáta Yves Bot prednesené 14. októbra 2010 vo veci C-393/09 Bezpečnostní softwarová asociace – Svaz softwarové ochrany proti Ministerstvu kultury.
- Návrhy generálneho advokáta Yves Bot prednesené 29. novembra 2011 vo veci C-406/10, SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd.
- Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: „Digitálna agenda pre Európu“, KOM(2010)245 v konečnom znení. Brusel, 19. 5. 2010. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/ALL/?uri=CELEX:52010DC0245R%2801%29>.
- ÚŘAD PRŮMYSLOVÉHO VLASTNICTVÍ. *Metodické pokyny pro řízení před Úřadem průmyslového vlastnictví. Část B – Vynálezy a dodatková ochranná osvědčení*. Praha: 2015. s. 26. Dostupné na: <http://www.upv.cz/cs/publikace/metodicke-pokyny-pro-rizeni-pred-upv/metodicke-pokyny.html>.

Názov práce v anglickom jazyku

Selected legal aspects of software interoperability

Abstrakt

Diplomová práca sa zaoberá právnymi aspektmi interoperability počítačových programov, ktorá predstavuje jeden zo základných predpokladov fungovania IKT. Diplomová práca si kladie za cieľ poskytnúť kritickú analýzu vybraných právnych problémov súvisiacich s interoperabilitou počítačových programov z pohľadu českého a európskeho práva. Práca je členená na úvod, štyri kapitoly a záver.

Prvá kapitola diplomovej práce popisuje technické a ekonomické aspekty interoperability počítačových programov a vymedzuje základné pojmy.

Druhá kapitola diplomovej práce popisuje autorskoprávnu ochranu počítačových programov vo všeobecnej rovine, ako aj jej teoretické východiská, zdôrazňujúce ekonomické princípy, z ktorých táto právna úprava vychádza, a ktoré ju odlišujú od všeobecného autorského práva.

Tretia kapitola diplomovej práce analyzuje autorskoprávnu ochranu rozhraní, ako častí počítačových programov, umožňujúcich interoperabilitu. Majúc na zreteli teoretické východiská autorskoprávnej ochrany počítačových programov, rozoberá diplomová práca najmä rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veciach C-393/09 (Bezpečnostní softwarová asociace – Svaz softwarové ochrany/Ministerstvo kultury) a C-406/10 (SAS Institute Inc. proti World Programming Ltd.). V tejto súvislosti diplomová práca kladie dôraz na rozlišovanie medzi špecifikáciami a implementáciami rozhraní. Táto kapitola sa ďalej venuje výnimkám z autorskoprávnej ochrany umožňujúcim prístup k informáciám významným pre interoperabilitu, najmä tzv. *black box* testovaniu a dekompilácii, a ich súvisu s ochranou obchodného tajomstva.

Štvrtá kapitola diplomovej práce sa venuje interoperabilite počítačových programov z pohľadu patentového práva. Na základe rozhodovacej praxe Európskeho patentového úradu poukazuje na neistotu a nejasnosti súvisiace s patentovateľnosťou počítačových programov, medzi ktoré patrí aj vágnosť a široký rozsah patentových nárokov. Predmetná kapitola sa zaoberá problematikou rozsahu patentov udelených vynálezom realizovaným počítačom, najmä otázkou či pod túto ochranu spadajú aj rozhrania počítačových programov. Diplomová práca ďalej popisuje ustanovenia európskeho a

českého patentového práva, které môžu podporovať rozvoj interoperability počítačových programov.

Abstract

The thesis discusses legal aspects of software interoperability, which is one of the basic requirements for the functioning of ICT. The main aim of the thesis is to provide a critical analysis of selected legal issues regarding software interoperability from the perspective of Czech as well as European law. The thesis consists of introduction, four chapters and conclusion.

The first chapter describes the technical as well as economic aspects of software interoperability and specifies the basic terms.

The second chapter outlines copyright protection of software in general, including its rationale, emphasizing that software copyright is based on economic principles which distinguishes it from traditional copyright.

The third chapter analyses copyright protection of software interfaces, which are the parts of the program that provide interoperability. With regards to the rationale of software copyright, the thesis analyses decisions of the Court of Justice of the European Union, mainly in cases C-393/09 (*Bezpečnostní softwarová asociace – Svaz softwarové ochrany v Ministerstvo kultury*) and C-406/10 (*SAS Institute Inc. v World Programming Ltd.*). With regards to copyright protection of interfaces, the thesis emphasises the importance of distinguishing between interface specifications and implementations. Furthermore, this chapter discusses copyright exceptions which allow access to the information necessary to achieve interoperability, mainly *black box testing* and decompilation. Consequently, the thesis analyses the abovementioned exceptions with regards to trade secret law.

The fourth chapter discusses software interoperability from the perspective of patent law. Based on the decisions of the European Patent Office, the thesis points out the uncertainty and ambiguity of software patents particularly the vagueness and wideness of software patent claims. With regards to the wideness of software patent claims, the chapter analyses whether also software interfaces and interface information are covered by software patents. Finally, the thesis describes the provisions of European and Czech patent law which can enhance software interoperability.

Klíčové slová

Interoperabilita počítačových programov

Právna ochrana rozhraní

Softvérové právo

Key words

Software interoperability

Legal protection of interfaces

Software law